

WIND IN DE ZEILEN

**Voortgangrapportage
24 mei 2023**

Siebe Riedstra (uitvoeringsregisseur)

Voortgangsrapportage Wind in de Zeilen

24 mei 2023

Uitvoeringsregisseur Wind in de Zeilen
Siebe Riedstra

Programmateam Uitvoeringsregisseur
Rob uit de Bosch
Bart Pouwer

Fotografie: het fotomateriaal in deze rapportage is tot stand gekomen met toestemming van betrokkenen.

Uitvoeringsregisseur aan het woord

Inleiding

Er wordt inmiddels al weer een kleine drie jaar heel hard gewerkt aan de realisatie van alle fiches uit het compensatiepakket Wind in de Zeilen. Sommige fiches zijn afgerond, zoals de subsidie voor de aardgasvrije wijken, de onderzoeken naar de verduurzaming van de industrie in het havengebied North Sea Port en het ontvlechten van de aandelen Evides uit de PZEM.

Door de afronding van dit laatst genoemde fiche krijgen alle Zeeuwse gemeenten extra financiële ruimte. De meeste gemeenten gebruiken op dit moment de dividenden van Evides om hun algemene reserve aan te vullen of het weerstandsvermogen te verbeteren.

Naam aandeelhouder	Aandelen				Totaal vrij beschikbaar Evidesdividend in 2022
	PZEM N.V.		GBE Aqua B.V.		
	#	%	#	%	
1 Provincie Zeeland	7640	50,000%	50056	50,051%	€ 5.305.405
2 Gemeente Terneuzen	1123	7,349%	7358	7,357%	€ 779.870
3 Gemeente Middelburg	883	5,779%	5786	5,785%	€ 613.255
4 Gemeente Vlissingen	880	5,759%	5766	5,765%	€ 611.135
5 Gemeente Goes	637	4,169%	4174	4,174%	€ 442.400
6 Gemeente Schouwen-Duiveland	597	3,907%	3914	3,914%	€ 414.843
7 Gemeente Hulst	525	3,436%	3444	3,444%	€ 365.027
8 Gemeente Sluis	497	3,253%	3253	3,253%	€ 344.784
9 Gemeente Veere	427	2,795%	2793	2,793%	€ 296.028
10 Gemeente Tholen	412	2,696%	2703	2,703%	€ 286.489
11 Gemeente Borsele	404	2,644%	2644	2,644%	€ 280.236
12 Gemeente Reimerswaal	388	2,539%	2543	2,543%	€ 269.531
13 Gemeente Goeree-Overflakkee	289	1,891%	1892	1,892%	€ 200.532
14 Gemeente Kapelle	204	1,335%	1341	1,341%	€ 142.132
15 Gemeente Woensdrecht	139	0,910%	911	0,911%	€ 96.556
16 Gemeente Noord-Beveland	135	0,884%	881	0,881%	€ 93.377
17 Gemeente Bergen op Zoom	84	0,550%	551	0,551%	€ 58.400
18 Provincie Noord-Brabant	8	0,052%	0	0,000%	€ -
19 Provincie Zuid-Holland	8	0,052%	0	0,000%	€ -
	15280	100,000%	100010	100,000%	€ 10.600.000

Bij een aantal andere fiches lopen de ontwikkelingen volgens planning en is er niet veel bijzonders te melden. Ze lopen goed en er is vanuit mij niet veel aandacht noodzakelijk. Een voorbeeld is het fiche Investeringsfonds Zeeland. Elk half jaar weet Impuls Zeeland weer een of meerdere innovatieve bedrijven te helpen met financiering.

Een ander voorbeeld is het fiche Rail Gent-Terneuzen. Binnen het pakket Wind in de Zeilen was een relatief beperkte bijdrage voorzien, maar door die WiZ bijdrage is een extra bijdrage van het Nationaal Groeifonds beschikbaar gekomen. Samen met een Europese subsidie vormt dit de basis voor een veel uitgebreider pakket aan infrastructurele verbeteringen, die de knelpunten in het spoor netwerk in de Kanaalzone Gent-Terneuzen gaan verhelpen.

We zien ook steeds vaker dat er door de uitvoering van bepaalde WiZ fiches extra (financiële) middelen vrijkomen of kansen voor opschaling ontstaan. Zo zijn er plannen om Kerngezondcentra te starten in andere Zeeuwse gemeenten (Hulst, Goes, Borsele, Terneuzen).

Een andere positieve spin-off kan worden dat de HZ intensiever gaat samenwerken met de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) om naast het praktijkdeel van de opleiding tot Physician Assistant (PA) in Zeeland, ook een deel van de theoretische opleiding van deze opleiding naar Zeeland te halen.

Uitvoeringsregisseur aan het woord

In de Tweede Kamer is op 21 maart 2023 een motie (nr. 29247-384) aangenomen, waarin het kabinet wordt verzocht te verkennen of er ruimte gemaakt kan worden voor 36 extra opleidingsplekken voor physician assistants (PA) in Nederland. Het Capaciteitsorgaan heeft namelijk bepaald dat er 36 extra opleidingsplekken moeten komen om aan de vraag te voldoen. Liane den Haan (fractie Den Haan) en Jacqueline van den Hil (fractie VVD) hebben deze motie opgesteld en ingediend.

Naar aanleiding van de motie is de HZ University of Applied Sciences in Vlissingen, in goede samenwerking met de HAN University of Applied Sciences in Arnhem en Nijmegen, aan het onderzoeken of er een deel van de theorie-opleiding ook in Vlissingen kan worden gevolgd door de PA's. Met geld vanuit Wind in de Zeilen zijn er inmiddels 14 PA's actief in Zeeland. Eind dit jaar zijn 20 PA's actief. Deze mensen moeten nu voor hun theoretisch deel van de PA-opleiding wekelijks naar de HAN afreizen.

Het biedt de HZ, als spin-off van Wind in de Zeilen, een mooie gelegenheid om een deel van de theoretische opleiding in Vlissingen te doceren. Noodzakelijk is dan wel dat er meer dan 20 PA's bereid zijn om hun theorie in Vlissingen te volgen, zodat een bepaalde groepsgrootte ontstaat. Met de eerder genoemde aangenomen motie is de kans groot dat er meer PA's worden opgeleid in Nederland. De provincie Zeeland, ondersteund door de Zeeuwse gemeenten, spant zich in om een aantal van de nieuwe opleidingsplaatsen in of in de schil rond Zeeland te creëren. [Een physician assistant (PA) is een zorgprofessional met een hbo diploma in de gezondheidszorg en minimaal twee jaar werkervaring, gevolgd door een Masteropleiding tot Physician Assistant (MPA)].

Er is ook een aantal fiches waar ik mij wat nadrukkelijker mee bemoei, zoals het Delta Climate Center. Afgelopen half jaar zijn grote stappen gezet richting de daadwerkelijke oprichting. In maart 2023 hebben alle Founders gezamenlijk een informatiebijeenkomst gehouden, waarin de contouren van het DCC zijn gepresenteerd. Daarna is de zoektocht begonnen naar 2 directeuren en een onafhankelijke voorzitter van de Raad van Bestuur. Naar verwachting zullen deze vacatures rond de zomer van 2023 ingevuld zijn.

Een ander fiche dat mijn extra aandacht houdt is de realisatie van het Justitieel Complex Vlissingen. Op 19 april 2023 is Minister Franc Weerwind op uitnodiging van de provincie Zeeland naar Middelburg en Vlissingen gekomen. Aldaar heeft hij met klem benadrukt, dat het uitstel van de oplevering van het JCV zeker niet leidt tot afstel. De Minister heeft de toezegging gedaan om jaarlijks naar Zeeland te komen om de voortgang van het JCV toe te lichten. Daarnaast zal inzet gepleegd worden om het publiek (de brede groep belanghebbenden) actief te informeren over de voortgang van het JCV.

Al met al houd ik een goed gevoel over aan het teruglezen van de resultaten van het afgelopen half jaar. Dat scheidt vertrouwen voor de komende periode.

Uitgelicht

Fiche 1C : Oprichting Delta Climate Center.

Het Delta Climate Center: uniek en zichtbaar in Zeeland

Een samenwerkingsverband tussen het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ), de University College Roosevelt (UCR), HZ University of Applied Sciences, Universiteit Utrecht, Scalda en Wageningen University & Research maakt het Delta Climate Center uniek. En het mooie: vanuit Vlissingen in heel Zeeland zichtbaar. Hendrik-Jan van Arethals, voorzitter van het College van Bestuur van Scalda praat ons bij.

“Uniek is dat Scalda met MBO-studenten meewerkt in het Delta Climate Center. Onderzoeken en opleidingen sluiten bij elkaar aan en daar draait het om. Zo werken we samen aan zaken waar je écht iets aan hebt. Voor nu en op de langere termijn en ook internationaal. Er liggen immers zoveel kansen in Zeeland. Kijk naar de onderzoeken naar verzilting, drinkwater, windenergie en waterstof. Daar kunnen we resultaten mee behalen waar de praktijk binnen én buiten Zeeland echt iets aan heeft.”

Met de opleidingen die aangeboden worden kunnen studenten aan de slag in die bepaalde sectoren. “Met dit aanbod kunnen we jongeren voor Zeeland behouden en worden studeren, wonen en werken in onze provincie aantrekkelijk. We werken samen met grote en kleinere bedrijven waar het gaat om de onderzoeken en opleidingen die gedaan worden. Denk aan opleidingen voor bijvoorbeeld Ørsted of kennis opdoen in ons eigen techniekcentrum en laboratorium Technum, op de Kenniswerf. Daarnaast zijn er nieuwe opleidingen in ontwikkeling zoals watermanagement, aquacultuur en food&future.”

Voor het Delta Climate Center is de komende tien jaar ruim 109 miljoen euro beschikbaar, waarvan 68 miljoen uit het compensatiepakket Wind in de Zeilen en 20 miljoen van de provincie. “Wij zetten hier zeker iets mee neer” zegt van Arethals. “Men zal zien dat wij niet investeren in stenen maar in mensen. Overal in de provincie zullen activiteiten zichtbaar zijn.”

Fiche H2 : Toekomstbestendige zorginfrastructuur.

De Zeeuwse Zorg Coalitie: wat gaan we doen want we kunnen het niet alleen!

Edwin Leutscher is programmadirecteur bij de Zeeuwse Zorg Coalitie (ZZC). De naam zegt het al: een samenwerkingsverband van inmiddels 65 partijen in de Zeeuwse zorg die samenwerken om de zorg in Zeeland toegankelijk te houden en daarmee de leefbaarheid voor de Zeeuwen te borgen.

“Zoals het er nu naar uit ziet stevenen we af op een tekort aan 7500 zorgmedewerkers in 2030 wanneer we nu geen maatregelen nemen. Zeeland heeft te maken met dubbele vergrijzing.” zegt Edwin. Dat wil zeggen dat de gemiddelde leeftijd hoger wordt en er dus steeds meer ouderen zijn én jongeren zich buiten Zeeland vestigen. De babyboomers, zij die na de Tweede Wereldoorlog geboren zijn, worden de komende jaren 65 jaar.

“Daarnaast trekken veel jongeren weg uit de provincie en komen meestal niet meer terug. Daarom werken wij nu samen om ervoor te zorgen dat de benodigde zorg in Zeeland beschikbaar blijft. Samen zorgen we ervoor dat het werken en wonen in Zeeland aantrekkelijk is. Dat doen we samen met de inwoners en de organisaties, zorgprofessionals, gemeenten en verzekeraars.” vertelt Edwin. “Geld speelt altijd een

grote rol. Met de bijdrage uit Wind in de Zeilen kunnen wij ons richten op de inhoud en aan de slag met onze projecten.”

“De ZZC is een Zeeuws brede beweging waarbij we niet reageren maar anticiperen op datgene wat er staat te gebeuren. We hebben het hier over een samenwerkingsverband over heel Zeeland. Dit is een langere termijn aanpak waar in ook de burgers participeren bijvoorbeeld in het Burgerberaad Zorg Zeeland.”

Niet eerder is er in Nederland een burgerberaad rond zorg gehouden in een gehele provincie, ook dit is uniek. Door inwoners nadrukkelijk te betrekken, verwacht de ZZC oplossingen te vinden voor de toekomst van de zorg in Zeeland en passend in Zeeland. Passende zorg, op het juiste moment op de juiste plek. Op deze manier hopen zij ook mensen van buiten Zeeland naar onze provincie te trekken omdat het aantrekkelijk wonen en werken is.

“In Zeeland, waar de basis is gelegd voor goede samenwerking in de zorg en sociale domein waar men over de grenzen van de eigen organisatie heen kijkt. Daar willen we naartoe in 2030.”

Afgeronde fiches

Afgeronde fiches

- Fiche G: Industrie en Haven (zie verder pagina 43).
- Fiche J: Aardgasvrije wijken (zie verder pagina 61).
- Fiche K: Ontvlechten Evides en PZEM (zie verder pagina 63).

Bijzonderheden

Fiche B1: Justitieel Complex Vlissingen

Op 19 april jl. heeft de Minister voor Rechtsbescherming, de heer Franc Weerwind, op uitnodiging van de Provincie Zeeland een toelichting gegeven aan de leden van Provinciale Staten en de Gemeenteraad van Vlissingen over de planning van het JCV. Hierbij is de Minister ingegaan op de zorgen die leven rondom de vertraging van het JCV bij de Zeeuwse bevolking. Minister Weerwind heeft benadrukt dat de noodzaak voor het JCV onverminderd groot is en hij zich samen met zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maximaal zal inzetten voor de ingebruikname hiervan in Vlissingen uiterlijk 2030.

Fiche B2: Strategisch Kenniscentrum Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit

In nauw overleg met de partnerorganisaties en DGO van het ministerie van JenV wordt bezien op welke wijze de inhoudelijke betrokkenheid van de partners het beste kan worden georganiseerd, zodat wordt geborgd dat de programmering en producten van het SKC optimaal aansluiten op de behoefte van de partners. Daarnaast wordt de organisatieontwikkeling van het SKC verder ter hand genomen (doel is dat na 2024 het beheer van het SKC aan een andere organisatie wordt overgedragen) en wordt een nieuwe directeur geworven in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van de huidige kwartiermaker

Fiche C: Oprichting Delta Climate Center (DCC)

De Founders zijn, samen met de werkgroepen Communicatie, Financiën en Juridische Zaken en de aangestelde procesmanager, aan de slag gegaan met de uitvoering van het plan. Dit heeft geleid tot o.a. het opstellen van de profielen van de onafhankelijk voorzitter Raad van Bestuur, wetenschappelijk directeur en zakelijk directeur. Ook hebben de Founders op 2 bijeenkomsten betrokken partijen (zoals vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven en uit de politiek (Provinciale Statenleden en Vlissingse gemeenteraadsleden) bijgepraat over het DCC.

De werkgroepen Onderzoek, Onderwijs en Co-creatie zijn gevormd incl. hun opdrachten en het proces dat leidt tot de concretisering van de onderzoeksagenda (eerste product: drie icoonprojecten) en de onderwijsagenda (eerste product: beleidsvoorstel ter invulling van het proces naar de doorlopende leerlijn).

Fiche D: Fysieke ontwikkeling Kenniswerf Vlissingen

In samenwerking met belangrijke sleutelspelers in het gebied, te weten HZ, Scalda en Dockwise, wordt de ontwikkelvisie Kenniswerf opgesteld. Onder aansturing van een externe procesbegeleider heeft een viertal creatiesessie plaatsgevonden om te komen tot deze ontwikkelvisie. De gemeenteraad is middels een informele raadsbijeenkomst geïnformeerd over de stand van zaken.

Fiche E: Vergroten vermogen Investeringsfonds Zeeland

Vanuit Innogo zijn 3 bedrijven financieel ondersteund:

Er is geïnvesteerd voor €350.000,- in The Content Exchange. Dit platform zorgt voor uitwisseling van content items tussen schrijvende en publicerende media. Het bedrijf is gevestigd in Vlissingen.

Daarnaast is er voor €350.000,- geïnvesteerd in het bedrijf Ecommit. Dit platform maakt het d.m.v. blockchaintechnologie mogelijk om eenvoudig en betrouwbaar carbon credits te verhandelen op kleine schaal. Dit is tot op heden enkel mogelijk op grote schaal, waardoor het onbereikbaar is voor het mkb en particulieren. Het bedrijf is in Goes gevestigd.

Voor een bedrag van €350.000,- is er geïnvesteerd in het bedrijf Hudson Dynamics, gevestigd te Goes. Dit bedrijf ontwikkelt een multi-purpose vehicle, welke op waterstof en/ of elektriciteit aangedreven kan worden.

Naast de WiZ bijdragen ontvangt het Investeringsfonds Zeeland ook van andere partijen ondersteuning.

Fiche F1: Intercity Vlissingen-Randstad

De uitkomsten van de nadere analyse op de reistijdverlaging en vervoerwaarde van stap 2 is inmiddels opgeleverd (eind maart 2023). De uitkomst is onder andere dat voor beide varianten (wel of niet doorkoppelen aan HSL) de reistijd uitkomt op 2 uur en 4 minuten. Dat is 60 minuten sneller dan voor december 2021 (WiZ productstap 1). Deze resultaten zullen in Q2 in de Stuurgroep Wind in de Zeilen worden besproken, waarna definitief de invulling van stap 2 wordt bepaald. De streefdatum van de realisatie van de 60 minuten reistijdwinst is per dienstregeling 2025.

Fiche F3: Living Lab Slimme Mobiliteit

Het streven is dat er in de loop van 2023 kan worden gereisd met een aantal MaaS-apps in Zeeland. Daarna wordt verder gewerkt om het mobiliteitsaanbod in de apps uit te breiden. Ook wordt in samenwerking met het data-team Zeeland en het reeds lopende Regiodeal-project rondom smart mobility voor onderwijs onderzocht of reizigers-, voertuig- en infradata beter kan worden benut.

Vanuit het Living Lab wordt gewerkt aan het versterken en ondersteunen van de ontwikkeling en realisatie van mobiliteitshubs in alle Zeeuwse gemeenten ter ondersteuning van een goede first en last mile verbinding van en naar het openbaar vervoer op knooppunten en wijk- en buurthubs.

Fiche F4: Rail Gent-Terneuzen

In Q2 2023 gaat het Nationaal Groeifonds gevraagd worden om de voorwaardelijke toezegging van het Nederlandse gedeelte van het project om te zetten in een definitieve. Ook zal in Q2 uitsluitel volgen over de Europese subsidieaanvraag en daarmee de resterende financiering van de studiefase. Parallel daaraan wordt nu de startbeslissing van het project voorbereid, die naar verwachting dit jaar nog kan worden genomen.

Fiche I: Arbeidsmarkt

Van 2021 tot heden hebben in totaal 49 kandidaten vanuit Orionis Walcheren en het UWV (de arbeidsmarktregio) een traject in de beveiliging, bouw, haven/logistiek of zorg gevolgd. Sinds de start van de WiZ periode zijn er in totaal 17 kandidaten uitgestroomd in deze sectoren. Echter, om diverse redenen droogt de instroom op. Daarom wordt in Q2 en Q3 gewerkt aan een Plan van Aanpak om de instroom weer op gang te brengen, onder andere door de doelgroep te verbreden.

Belangrijkste mijlpalen voor de komende zes maanden

Fiche B1: Law Delta

- Vaststelling van het bestemmingsplan medio 2023.
- Uitwerking en oplevering van de aanbestedingsdocumenten voor het ontwerp en de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen waaronder de vraagspecificatie.
- Start aanbestedingsprocedure bouwproject JCV medio 2023.

Fiche C: Oprichting Delta Climate Center

- Oprichting van de onafhankelijk voorzitter en de leden van de Raad van Bestuur en de wetenschappelijk en zakelijk directeuren.
- Ontwikkelen en indienen van de subsidie-aanvragen bij de Provincie Zeeland en het ministerie van OCW voor de exploitatie en verdere ontwikkeling van het DCC.
- Operationalisering van het DCC in september 2023.

Fiche F1: Intercity Vlissingen – Randstad

In Q2 2023 zullen de eerste maatregelen op overwegen uitgevoerd worden. Ook wordt de keuze gemaakt welke overwegen nader verkend worden voor sanering en welke niet. Het vervolg wordt besproken in de Stuurgroep Wind in de Zeilen.

Fiche F2: Fysieke ontwikkeling Stationsomgeving Vlissingen

Het Masterplan Stationsgebied Vlissingen wordt medio 2023 opgeleverd en gedragen door de betrokken stakeholders.

Fiche F3: Living Lab Slimme Mobiliteit

Medio juni 2023 vindt de 2e debatdag Living Lab Slimme Mobiliteit 2023 plaats op de Kenniswerf in Vlissingen met kennissessies en demonstraties.

Fiche F4: Rail Gent-Terneuzen

In Q2 2023 zal het Nederlandse Groeifonds gevraagd worden om de voorwaardelijke toezegging van het Nederlandse gedeelte van het project om te zetten in een definitieve. Ook zal in Q2 2023 uitsluitel volgen over de Europese subsidieaanvraag en daarmee de resterende financiering van de studiefase. Parallel daaraan wordt nu de startbeslissing van het project voorbereid, die naar verwachting dit jaar nog kan worden genomen.

Fiche I: Arbeidsmarkt: impuls werkzoekenden

De opgehaalde ideeën voor de verbreding c.q. verschuiving van het fiche naar een andere doelgroep, om meer mensen klaar te stomen voor de arbeidsmarkt op Walcheren worden in Q2 en Q3 van 2023 uitgewerkt in een Plan van Aanpak.

24 mei 2023

Siebe Riedstra,
Uitvoeringsregisseur Wind in de Zeilen

Stand van zaken per fiche

Fiche A	Vergoedingen van gemaakte kosten	10
Fiche B	Law Delta	13
Fiche C	Oprichting Delta Climate Center	20
Fiche D	Fysieke ontwikkeling Kenniswerf Vlissingen	24
Fiche E	Vergroten vermogen Investeringsfonds Zeeland	27
Fiche F	Bereikbaarheid	31
Fiche G	Industrie en Haven (afgerond)	43
Fiche H	Zorg	47
Fiche I	Arbeidsmarkt: impuls werkzoekenden	58
Fiche J	Aardgasvrije wijken (afgerond)	61
Fiche K	Ontvlechten Evides en PZEM (afgerond)	63
Bijlagen		65

FICHE A: VERGOEDEN VAN GEMAAKTE KOSTEN

Fiche A: Vergoeden van gemaakte kosten

Project afgerond

In Wind in de Zeilen was afgesproken dat het Rijk alle gemaakte kosten voor de getroffen voorbereidingen voor de Marinierskazerne in Vlissingen zou vergoeden. Het ging hierbij om in totaal € 20,942 miljoen aan gemaakte kosten die het rijk aan de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen zou vergoeden.

Het bedrag is in 2020 betaald aan de Zeeuwse partijen. Daarmee zijn de benodigde maatregelen getroffen en is dit onderdeel van het fiche afgerond.

Overdracht van de gronden

Algemene beschrijving

Naast het vergoeden van de gemaakte kosten is in Wind in de Zeilen ook afgesproken om de gronden van het marinierskazerneterrein aan de regio over te dragen. Dit betreffen alle rijksgronden die in eigendom, erfpacht en ondererfpacht zijn en niet benodigd zijn voor de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen.

Beoogd resultaat

De overdracht van alle gronden van het marinierskazerneterrein, met uitzondering van de gronden die nodig zijn voor de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen. Dit betreffen:

- gronden die door de provincie aan het rijk in erfpacht zijn uitgegeven.
- grond in bezit van het rijk (het ministerie van Defensie), een stuk van 9 hectare in het noordwesten en een apart stuk van 1 hectare met daarop het mobilisatie-complex en nog een klein perceel in het zuidwesten: gronden gaan in de huidige bij het rijk en de regio bekende staat over in eigendom naar de regio.
- gronden waarvan het rijk de erfpachtcanon bij North Sea Port voor 99 jaar heeft uitgegeven, waarbij de canon reeds is afgekocht en waarop een marinekazerne staat. Op dit terrein is een militair informatie-knooppunt aanwezig dat verplaatst moet worden. Dit zgn. NAFIN knooppunt is afgelopen maanden verplaatst door het Ministerie van Defensie. De laatste afrondende werkzaamheden vinden nu plaats.

Uitvoeringspartijen

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) staat in de lead, samen met het ministerie van Defensie, de provincie Zeeland, North Sea Port, gemeente Vlissingen en het waterschap Scheldestromen.

Afronding project

Bijna alle gronden zijn overgedragen volgens de planning. De laatste gronden worden, in samenwerking met de provincie Zeeland, de gemeente Vlissingen en North Sea Port, zo snel mogelijk overgedragen.

Financiën

Met betrekking tot de overdracht van gronden is afgesproken dat alle gronden om niet overgedragen worden. Voor de overdracht van gronden wordt een symbolische prijs van € 1,00 gehanteerd.

Planning

De gronden voor de realisatie van het Justitieel Complex Vlissingen zijn overgedragen aan het rijk. De gronden voor de ontsluitingswegen worden in de komende periode overgedragen aan de gemeente Vlissingen

Stand van zaken

De verplaatsing van het militaire informatieknooppunt is afgerond.

De gronden die door de provincie aan het Rijk in erfpacht zijn uitgegeven, zijn overgedragen. Een stuk van negen hectare in het noordwesten wordt gebruikt voor de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen. Daarnaast is de erfpacht tussen North Sea Port en het Rijk beëindigd. De "akte van afstand erfpacht/beëindiging erfpacht" is in december 2021 bij de notaris gepasseerd. North Sea Port verhuurt momenteel de locatie van de voormalige marinekazerne aan het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor de noodopvang van asielzoekers. Begin december 2022 is het besluit genomen dat de noodopvang in de voormalige marinekazerne wordt verlengd tot 31 december 2023.

Ten slotte dient het stuk van een hectare met daarop het mobilisatie-complex en nog een klein perceel in het zuidwesten overgedragen te worden aan de regio (gemeente of provincie). De inzet is dat de gemeente Vlissingen deze gronden in eigendom krijgt.

Vooruitblik

De laatste acties met betrekking tot dit fiche richten zich op het stuk van een hectare met daarop het mobilisatie-complex en nog een klein perceel in het zuidwesten. De overdrachtsovereenkomst tussen het rijk en de gemeente wordt direct na vaststelling van het bestemmingsplan (juni 2023), en na instemming door de gemeenteraad, getekend.

FICHE B: LAW DELTA

Fiche B: Law Delta

Algemene beschrijving

Als gevolg van ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld van Nederland neemt binnen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) het aantal gedetineerden met extreme vlucht-, veiligheids- en maatschappelijke risico's gestaag toe. Voor deze gedetineerden is een hoog tot zeer hoog beveiligingsniveau noodzakelijk. De bestaande voorzieningen zitten echter tegen het maximum van hun capaciteit. Daarnaast is het zowel vanuit het belang van de opsporing en vervolging, het tegengaan van ongewenste netwerkvorming in detentie als het beheersen van het dreigingsrisico tegen de inrichtingen om dergelijke verdachten/gedetineerden gescheiden van elkaar te kunnen plaatsen.

Bovendien is een tweede extra beveiligde inrichting gewenst, waarbij de combinatie van gevangenhouden en de aanwezigheid van een hoog beveiligde zittingslocatie op een complex zorgt voor meer efficiëntie en minder risicovolle vervoersbewegingen.

De ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld van Nederland hebben ook hun weerslag op de strafrechtketen. Het kabinet heeft daarom besloten te investeren in de bewaking en beveiliging van advocaten, officieren van justitie en rechters die bij de opsporing, vervolging en berechting van leden van de zware georganiseerde criminaliteit betrokken zijn. Naast deze persoonsbeveiliging stelt dit offensief ook eisen aan de beveiliging van de zittingslocaties waar extra risicovolle zittingen gehouden worden. De bestaande hoog beveiligde zittingslocaties zijn in aantal onvoldoende om in de vraag vanuit Rechtspraak en OM te voorzien. Dit alles heeft ertoe geleid dat er op het nieuw aangewezen terrein van het Justitieel Complex Vlissingen een hoog beveiligde zittingslocatie zal worden gerealiseerd.

Tegen deze achtergrond biedt Wind in de Zeilen de gelegenheid om Zeeland een zeer betekenisvol fysiek alternatief te bieden voor de misgelopen marinierskazerne en tegelijk in bovenstaande behoefte te voorzien. Een win-win situatie voor de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en het kabinet (zie Kamerbrief van 14 juli 2020 – 'Nadere informatie over Justitieel Complex Vlissingen').

Zo wordt er een Justitieel Complex Vlissingen gebouwd dat in elk geval de volgende functies omvat:

1. Een hoog beveiligde zittingslocatie;
2. Een penitentiaire inrichting voor zwaardere doelgroepen met daarbij een extra beveiligde inrichting en een steunpunt van de Dienst Vervoer & Ondersteuning;
3. Een beveiligde faciliteit waar rechters, officieren van justitie en advocaten tijdens zittingsdagen kunnen overnachten en werken.

De functie van het Strategisch Kenniscentrum Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit (SKC) wordt eveneens gevestigd in de gemeente Vlissingen

Justitieel Complex Vlissingen

Algemene beschrijving

Het Justitieel Complex Vlissingen (JCV) wordt een uniek complex in Nederland waarbij delen van de strafrechtketen op één terrein worden gesitueerd om de veiligheid optimaal te borgen. Het complex heeft een dubbele functie met een eigenstandige opdracht. Een zittingslocatie is een landelijke voorziening die zich primair richt op parketten en rechtbanken ten zuiden van de grote rivieren en ook ruimte biedt voor het arrondissement Rotterdam. Door het combineren van een gevangenis en een zittingslocatie in een hoog beveiligde omgeving ontstaat een voor Nederland nieuw concept. Hierdoor kan een deel van deze zware vluchtgevaarlijke criminelen in één veilige omgeving worden gedetineerd en berecht. Dat verkleint bij een deel van de gedetineerden de vervoersbewegingen en daarmee het risico op ontvluchting. Voor Nederland is dit een unieke combinatie.

Uitvoeringspartijen

Dienst Justitiële Inrichtingen, samen met het Rijksvastgoedbedrijf, de Raad voor de Rechtspraak, het Openbaar Ministerie, de gemeente Vlissingen, provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen.

Afronding project

De huidige planning voor de ingebruikname van het Justitieel Complex Vlissingen is medio 2030.

Beoogd resultaat

Er wordt een Justitieel Complex Vlissingen gebouwd dat in elk geval de volgende functies omvat:

1. Een hoog beveiligde zittingslocatie;
2. Een penitentiaire inrichting voor zwaardere doelgroepen met daarbij een extra beveiligde inrichting en een steunpunt van de Dienst Vervoer & Ondersteuning;
3. Een beveiligde faciliteit waar rechters, officieren van justitie en advocaten tijdens zittingsdagen kunnen overnachten en werken.

Ook worden de benodigde toegangswegen aangepast.

Financiën

Voor de financiering van de hoog beveiligde zittingslocatie in Vlissingen met de beveiligde overnachtingsfaciliteit wordt structureel vanaf de operationalisatie van het JCV € 3,870 miljoen per jaar beschikbaar gesteld. Met betrekking tot de extra beveiligde penitentiaire inrichting en het bijbehorende steunpunt van de Dienst Vervoer & Ondersteuning worden de uitgaven op structureel € 52 miljoen per jaar geraamd.

De kosten voor de inzet van het gevangenispersoneel en de investeringen in de bouw van het JCV ontstaan over enkele jaren. Daarom zijn ook de financiële middelen opgenomen in de begroting van 2025 en verder.

Zodra een marktpartij zich heeft ingeschreven voor de aanbesteding, ontstaat er zicht op de verhouding van kosten en het financiële kader voor de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen in de begroting.

Op basis van de verder geconcretiseerde planvorming voor het JCV-complex is inmiddels wel duidelijk dat de investeringskosten voor de bouw van het complex zeer fors zijn toegenomen door onder andere de stijgende prijzen als gevolg van de Oekraïne oorlog en de oplopende rentevoet over het te financieren bedrag. Door de vertraging in de oplevering van het complex en aansluitend de ingebruikname medio 2030 kunnen deze kostenstijgingen tot op heden nog worden gefinancierd uit de beschikbare middelen vanaf 2025-2029.

De voorbereiding en start van de werving van het personeel start volgens planning in 2024 voor de oplevering van het Justitieel Complex Vlissingen. Tegen die tijd kan hierover meer gemeld worden.

Planning

Het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf, ministerie JenV, DJI en de Rechtspraak) werkt nauw samen met de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen om de realisatie van het JCV mogelijk te maken. De huidige planning voor de ingebruikname van dit complex is medio 2030, zoals gemeld in de vorige rapportage.

Gedurende deze planning worden in overleg met de regio Zeeland afstemmingsmomenten georganiseerd met de omgeving (inwoners en het bedrijfsleven) over de voortgang van het project JCV. Het Rijk zal daar in nauwe samenwerking met gemeente Vlissingen en Provincie Zeeland het initiatief in nemen. De samenwerking tussen het rijk en de regio op het gebied van communicatie is verankerd in de werkgroep communicatie van het bouwproject JCV.

Planning	Onderwerp
In 2021	Opstellen integraal programma van eisen.
2021-2023	Uitvoeren ruimtelijke procedures, zoals het verkrijgen van de vergunningen en de voorbereiding en vaststelling van het bestemmingsplan.
2021-2024	Vorbereiding, aanbesteding en realisatie voor het bouwrijp maken van de grond. Ondertekening anterieure/ samenwerkingsovereenkomst
2022-2023	Vorbereidingsfase (uitwerking van de vraagspecificatie en de aanbestedingsstrategie).
2023-2027	Aanbestedingsprocedure en ontwerpfase, waaronder het vaststellen van het ontwerp het Justitieel Complex Vlissingen.
2027-2029	Realisatie Justitieel Complex Vlissingen inclusief de ontsluiting van openbare wegen.
2024-2030	Start voorbereiding, werving en selectie personeel/ inrichten organisatie.
Eind 2029	Oplevering Justitieel Complex Vlissingen. Vorbereidingen voor ingebruikname.
Medio 2030	Ingebruikname Justitieel Complex Vlissingen.

Stand van zaken

De afgelopen periode zijn volgende mijlpalen behaald:

Op basis van oppervlaktedetectie zijn de eerste grondwerkzaamheden op locatie voor de sanering van de ontplofbare oorlogsresten in de bovenlaag uitgevoerd. Dit heeft plaatsgevonden van eind 2022 tot en met maart 2023. De volgende stap is de dieptedetectie waarbij ook de ontplofbare oorlogsresten uit de onderlaag worden verwijderd.

Tussen 26 januari tot en met 8 maart 2023 heeft het Ontwerpbestemmingsplan voor het JCV en het Stadslandgoed ter inzage gelegen. Tijdens deze termijn zijn 8 zienswijzen ingekomen.

Uitvoering grondoverdracht en overeenkomsten tussen gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland, het Waterschap Scheldestromen en het Rijk.

In maart 2023 is de Anterieure Overeenkomst ondertekend door het Rijk, de gemeente Vlissingen en de provincie Zeeland. Dit vormt de basis voor de verdere samenwerking rondom de realisatie van het JCV en de benodigde toegangswegen en infrastructuur. Voor de realisatie van de benodigde toegangswegen en infrastructuur wordt een realisatieovereenkomst afgesloten.

Op 23 april 2023 is de vooraankondiging gedaan voor de aanbesteding van het ontwerp, de bouw en het onderhoud van het JCV. Hiermee is de markt geïnformeerd over de voorgenomen aanbesteding voor dit project.

Op 19 april jl. heeft de Minister voor Rechtsbescherming, dhr. Weerwind, op uitnodiging van de Provincie een toelichting gegeven aan de leden van Provinciale Staten en de Gemeenteraad van Vlissingen naar aanleiding van zijn brief van 7 december 2022 (kenmerk) aan de Tweede Kamer over de planning van het JCV. Hierbij is de Minister ingegaan op de zorgen die leven rondom de vertraging van het JCV bij de Zeeuwse bevolking. Minister Weerwind heeft benadrukt dat de noodzaak aan het JCV onverminderd groot is en hij zich samen met zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maximaal zal inzetten voor de ingebruikname hiervan in Vlissingen uiterlijk 2030.

De Minister heeft op 19 april de toezegging gedaan om jaarlijks naar Zeeland te komen om de voortgang van het JCV toe te lichten. Daarnaast zal inzet gepleegd worden om het publiek (de brede groep belanghebbenden) actief te informeren over de voortgang van het JCV.

Hieraan voorafgaand hebben de Secretaris-Generaal van Justitie en Veiligheid, dhr. Schoof, en plaatsvervangend Secretaris-Generaal, dhr. de Rooij, op 23 maart jl. een werkbezoek gebracht aan Vlissingen

Vooruitblik

In de periode Q2 2023 – Q4 2023 worden de volgende resultaten verwacht:

Aanbesteding van de werkzaamheden voor de diepte detectie ten behoeve van de sanering van de ontplofbare oorlogsresten.

Aanbesteding van de werkzaamheden voor de aanleg van de groene kraag rondom de locatie van het JCV.

Vaststelling van het bestemmingsplan medio 2023.

Opstarten van de procedure voor het beeldkwaliteitsplan JCV.

Grondoverdracht van de ontsluitingswegen naar gemeente Vlissingen.

Uitwerking en oplevering van de aanbestedingsdocumenten voor het ontwerp en de bouw van het Justitieel Complex Vlissingen waaronder de vraagspecificatie.

Start aanbestedingsprocedure bouwproject JCV medio 2023

Verdere uitwerking van het ontwerp voor de verbreding van ontsluitingswegen.

B2: Strategisch Kenniscentrum Georganiseerde en Ondernijnde Criminaliteit (SKC)

Algemene beschrijving

Het kenniscentrum heeft als doel om een integraal, gezaghebbend strategisch beeld te krijgen van de aard, omvang, trends en ontwikkelingen in fenomenen van georganiseerde, ondernijnde criminaliteit. Het centrum levert onder andere een actueel beeld op om bestuur, gezag en partners in de aanpak te faciliteren bij het maken van strategische en tactische keuzes en prioritering op de langere termijn en het formuleren van doelstellingen. Het SKC is inmiddels gevestigd aan het Bellamy Park in Vlissingen.

Beoogd resultaat

De vestiging en operationalisering van een SKC in Vlissingen.

Uitvoeringspartijen

Stuurgroep Kennis en Expertise.

Planning

Bij de inrichting van het SKC was de planning om twee fases te onderscheiden: de bouw- en ontwikkelfase (in 2021-2022) en de overgang naar de consolidatiefase in 2023. Vanaf 2023 is het SKC opgenomen als projectorganisatie binnen het sturingsmodel JenV (zie hierna onder stand van zaken). Hiermee is de bouw- en ontwikkelfase voltooid en richt het SKC zich op doorontwikkeling van zijn producten en een duurzame, professionele inrichting.

2023	Bouw en ontwikkelfase	consolidatie
2023	Q2	Presentatie inzicht en dreigingsbeeld Oost Europa
2023	Q2	Presentatie inzicht en dreiging Vuurwapens, explosieven en geweld
2023	Q3	Nieuwe directeur SKC geworven
2023	Q4	Organisatie en Formatie rapport vastgesteld
2023	Q4	Jaarplan 2024 gereed
2023	Q4	Presentatie inzicht en dreigingsbeeld Afrika

Verder staat voor 2023 op de planning om de verbindingen met partnerorganisaties verder te verstevigen door het sluiten van convenanten over het delen van bronnen, kennis en menskracht. Het meer in balans leveren van

Afronding project

Het SKC wordt uiterlijk in 2023 gerealiseerd (vestiging en volledige operationalisering).

Financiën

Voor het SKC wordt een bedrag olopend tot structureel € 5 miljoen beschikbaar gesteld (waarvan € 2 miljoen vanuit Wind in de Zeilen). Met deze contouren en uitgangspunten is gekozen voor het splitsen van een zogenaamde opbouwfase van twee jaar (2021-2022) en een aansluitende consolidatiefase (vanaf 2023), waarin sprake is van een multidisciplinair en groeiend SKC met circa 20 tot circa 30 hoogopgeleide specialisten/wetenschappers. Op dit moment bestaat de organisatie uit 24 medewerkers, waarvan 13 woonachtig in de provincie Zeeland.

experts vanuit de participerende partners is hierbij een sterk aandachtspunt voor de komende twee jaar.

Er wordt al nauw samengewerkt met externe kennispartners, gerelateerde overheidsinitiatieven zoals bijvoorbeeld “Zicht op ondernijning”, Onderwijs waaronder de Zeeuwse HZ University of Applied Sciences (HZ) en University College Roosevelt (UCR) en wetenschap in een nationale en internationale context. Dit zal de komende tijd verder uitgebouwd worden.

Na eerste oplevering van de beelden per corridor wordt een monitorfunctie ingeregeld waarmee de beelden worden geactualiseerd en uitgebreid. Ook zullen beelden van de corridors tot een mondiaal strategisch dreigingsbeeld worden geïntegreerd in het totaalbeeld. Parallel aan de planning voor de dreigingsanalyses en dashboard, zal in 2023 worden gekeken naar kwaliteitsverbetering (R&D) t.b.v. de strategische dreigingsanalyses en zal het internationale netwerk nader worden betrokken.

Waar mogelijk zullen in het kader van Wind in de Zeilen de onderwijsopdrachten aansluiten bij de onderzoeksagenda. Ook wordt op het vlak van onderzoek continu nagegaan of de expertise waaraan op dat moment behoefte is in Zeeland aanwezig is.

Stand van zaken

Na de Transatlantic Corridor (TAC, de dreigingsanalyse van mondiale drugsstromen, met name die vanuit Latijns-Amerika) vorig jaar en de presentatie hiervan aan de minister en het SBO, worden dit jaar volgens werkplan strategische dreigingsanalyses van Oost Europa en Afrika gemaakt. Parallel aan het vervaardigen van nieuwe strategische dreigingsbeelden, worden de inmiddels opgemaakte analyses bijgehouden. Met andere woorden, het SKC ontwikkelt ook een monitor functionaliteit zodat via een zogenaamd dashboard uiteindelijk een adequaat en actueel in- en overzicht in de strategische dreigingen georganiseerde ondermijnende criminaliteit richting Nederland, ontstaat.

In 2022 hebben het SKC, DGO van het ministerie van JenV en de betrokken partnerorganisaties een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheid het beheer van het SKC duurzaam buiten het ministerie van JenV te borgen. De uitkomst van deze verkenning is dat het SKC zich vooralsnog door ontwikkelt binnen het sturingsmodel JenV, zodat in goede randvoorwaarden is voorzien voor inhoudelijke en organisatorische ontwikkeling op middellange termijn.

Vooruitblik

In 2023 wordt inhoudelijk verder gewerkt aan de ontwikkeling van diverse producten op basis van eigen inzichten en de behoefte van de partnerorganisaties. In nauw overleg met de partnerorganisaties en DGO van het ministerie van JenV wordt bezien op welke wijze de inhoudelijke betrokkenheid van de partners het beste kan worden georganiseerd, zodat wordt geborgd dat de programmering en producten van het SKC optimaal aansluiten op de behoefte van de partners. Daarnaast wordt de organisatieontwikkeling van het SKC binnen het sturingsmodel JenV verder ter hand genomen en wordt een nieuwe directeur geworven in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van de huidige kwartiermaker.

Zoals in de vorige voortgangsrapportage al is opgemerkt, geniet het SKC grote belangstelling van andere organisaties. In de afgelopen maanden hebben diverse organisaties (van onderwijs en onderzoek tot potentiële opdrachtgevers) zich bij het SKC gemeld om samenwerking te verkennen. Na de opening van het SKC op 1 juni 2022 en de presentatie van de eerste dreigingsbeelden heeft het SKC nader verkend op welke uitwerkingen van het dreigingsbeeld als eerste inspanning wordt gezet. Ook worden instrumenten zoals analysetooling en de kennisbank verder ontwikkeld. De banden met de Zeeuwse onderwijsinstellingen worden komende periode verder uitgebouwd.

Het SKC is bezig om de opmaak van strategische dreigingsanalyses kwalitatief verder door te ontwikkelen. Dit gebeurt in een zogenaamde R&D-omgeving en heeft als doel om de kwaliteit van de analyses en adviezen te verhogen. Ook zal er in de loop van dit jaar wordt geïnvesteerd in een relevant internationaal netwerk.

Fiche C: Oprichting Delta Climate Center

Fiche C: Oprichting Delta Climate Center

Algemene beschrijving

Dit fiche betreft het oprichten van het Delta Climate Center (DCC) voor water, voedsel en energie op de Kenniswerf in Vlissingen. Hierin werken de Zeeuwse kennisinstellingen (HZ University of Applied Sciences, Scalda en University College Roosevelt) samen met Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research en Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NWO-I/NIOZ).

De betrokken departementen hierbij zijn de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Landbouw, Natuur en Voedsel-kwaliteit (LNV), Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Economische Zaken en Klimaat (EZK).

Beoogd resultaat

De missie van het DCC is om invulling te geven aan de maatschappelijke opgave: “Leven en werken in de Delta: klimaatadaptatie door natuurlijke oplossingen”. De kernopdracht van het centrum is om innovatieve oplossingen te realiseren voor een toekomstbestendige, veilige en welvarende Delta. Op vier niveaus wordt deze opgave ingevuld: onderzoek, onderwijs, valorisatie en business development.

Uitvoeringspartijen

De founders van het Delta Climate Center zijn: HZ University of Applied Sciences, Scalda, University College Roosevelt, Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research en het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NWO-I/NIOZ).

Daarnaast zijn betrokken: het Rijk, provincie Zeeland/Campus Zeeland, gemeente Vlissingen, Dockwize, Impuls Zeeland en Economic Board Zeeland.

De ambitie is om ook contacten te leggen met andere partijen zoals bijvoorbeeld Ecoshape, Deltares, TU Delft en de Universiteit Gent en te bezien in hoeverre zij betrokken kunnen worden bij het DCC.

Afronding project

In de jaren 2023-2032 zijn er middelen vanuit het |Rijk en de Provincie Zeeland voor het DCC beschikbaar. Vanaf 2033 draagt het bestuur van het DCC de verantwoordelijkheid voor de continuïteit en is er dus geen (financiële) steun meer vanuit het Rijk.

Financiën

De totale bijdrage aan het DCC vanuit Wind in de Zeilen bedraagt € 68.410.000, inclusief btw.

Planning

Per begin juli 2023 heeft het DCC een nieuwe website online en zijn de voorzitter en leden van de raad van bestuur bekend. Ook treedt 1 van de 2 directeuren in dienst. Vanaf dat moment kunnen betrokkenen direct contact hebben met het DCC. De Founders benoemen gezamenlijk een icoonproject. Daarnaast vinden er enkele financieel-juridische werkzaamheden plaats zoals de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst en de indiening en toekenning van de subsidie bij het Min OCW.

Om vervolgens per september 2023 echt goed te kunnen starten wordt er naar gestreefd om dan beide directeuren in dienst te hebben die allereerst gaan werken aan drie icoonprojecten. Tegelijk is dan ook duidelijk hoe betrokken partijen binnen en buiten Zeeland kunnen aansluiten bij de projecten en nieuw op te zetten onderzoeken. Qua organisatie wordt de stichting per september formeel opgericht en gevestigd in de HZ toren in Vlissingen en is er een kleine ondersteunende staf. Daarnaast is de subsidie voor het DCC van de provincie Zeeland toegekend.

Stand van zaken

In februari jl. is, na consultaties met verschillende stakeholders en verwerking van e.e.a. in het DCC-plan en de business case / bestedingsplan het gehele pakket goedgekeurd door de Stuurgroep WIZ.

Met de realisatie van het DCC verwachten de founders langs de weg van een brede onderwijsagenda en een onderzoeksagenda gericht op het realiseren van een duurzame deltatransitie, met een focus op de thema's water, energie, en voedsel/biogrondstoffen in de richting van een klimaatbestendige en welvarende delta een belangrijke bijdrage te leveren aan structurele kennisversterking van en in Zeeland.

De onderwijsagenda onderscheidt zich door een brede waaier aan onderwijsvormen die naar verwachting meer studenten naar Zeeland zullen trekken, dan wel voor de provincie zullen behouden. Daarnaast zal de arbeidsmarkt rond klimaattransities versterkt worden. Nieuwe opleidingen, innovatieve vormen van samenwerken tussen MBO, HBO en WO en een programma van leven-lang-ontwikkelen zullen zowel de kennisinstellingen als de arbeidsmarkt versterken. Hier ligt dus ook belangrijke relatie met fiche E dat is gericht op het aantrekken van kennisintensieve bedrijven en fiche D gericht op de fysieke ontwikkeling van de Kenniswerf.

De Founders zijn, samen met de werkgroepen Communicatie, Financiën en Juridische Zaken en de aangestelde procesmanager, aan de slag gegaan met de uitvoering van het DCC-plan. Dit heeft geleid tot o.a. de volgende resultaten:

De profielen van de onafhankelijk voorzitter Raad van Bestuur, wetenschappelijk directeur en zakelijk directeur zijn opgesteld en de werving is gestart.

Op 1 februari 2023 was er een consultatie van het DCC-plan met belangrijke Zeeuwse stakeholders vanuit het bedrijfsleven.

Op 21 maart 2023 zijn Zeeuwse statenleden, Vlissingse gemeenteraadsleden en andere betrokkenen bijgepraat over de stand van zaken van het DCC.

De subsidie-aanvraag bij de Provincie Zeeland voor de aanloopkosten van het DCC is ingediend.

Profielen voor de nieuw aan te stellen practoren, lectoren, onderzoekers en hoogleraren binnen de organisaties van de Founders zijn vastgesteld of in ontwikkeling.

De werkgroepen Onderzoek, Onderwijs en Co creatie zijn gevormd inclusief hun opdrachten en het proces dat leidt tot de concretisering van de onderzoeksagenda (eerste product: drie icoonprojecten) en de onderwijsagenda (eerste product: beleidsvoorstel ter invulling van het proces naar de doorlopende leerlijn).

De concept samenwerkingsovereenkomst Founders ter oprichting en uitvoering van het DCC is in voorbereiding.

De initiële locatie van het DCC in een van de gebouwen van de HZ is bepaald.

De bouw van de website van het DCC is gestart.

Vooruitblik

Alle betrokkenen gaan de komende maanden verder met alle zaken die noodzakelijk zijn om het DCC per begin juli te kunnen openen. Dat betekent:

Aanstellen van de onafhankelijk voorzitter en de leden van de Raad van Bestuur en de wetenschappelijk en zakelijk directeurs.

Ontwikkelen en indienen van de subsidie aanvragen bij de Provincie Zeeland en het ministerie van OCW voor de exploitatie en verdere ontwikkeling van het DCC.

Het werven en waar mogelijk aanstellen van de eerste practoren, lectoren, onderzoekers en hoogleraren ter uitvoering van de onderzoeks- en onderwijsagenda van het DCC.

Het bepalen en verder ontwikkelen van de drie icoonprojecten incl. een verkenning van mogelijke opdrachten ('challenges') voor studenten verbonden aan deze projecten en het proces via match makingsbijeenkomsten voor verdere participatie van betrokkenen in het onderzoek binnen het DCC.

De eerste versie van het beoogde onderwijsbeleid ter invulling van de doorlopende leerlijn.

Het accorderen van de samenwerkingsovereenkomst door de Founders ter oprichting en operationalisatie van de stichting DCC.

FICHE D: Fysieke ontwikkeling Kenniswerf Vlissingen

Fiche D: Fysieke ontwikkeling Kenniswerf Vlissingen

Algemene beschrijving

De Kenniswerf Vlissingen heeft de potentie om door te groeien naar een toonaangevende campus voor Zeeland met spin-off in heel Zeeland. Om de fysieke ontwikkeling van de Kenniswerf te versnellen worden de volgende projecten gerealiseerd:

- Op de Kenniswerf wordt het Delta Climate Center (DCC) voor water, voedsel en energie opgericht. Met de oprichting van het DCC zal het vestigingsklimaat voor bedrijven verbeteren (fiche C).
- Een tweede aspect betreft het vergroten van het vermogen van het Investeringsfonds Zeeland. Hiermee kunnen kennisintensieve bedrijven aangetrokken worden en kan geïnvesteerd worden in startups, scale-ups en groeiende ondernemingen op de Kenniswerf, die ontstaan als spin-off van het DCC (fiche E).

Om de vestiging van bedrijven mogelijk te maken en verder te versnellen is voor de fysieke ontwikkeling van de Kenniswerf een eenmalige investering van € 15 miljoen toegezegd om het gebied verder te revitaliseren (fiche D).

Beoogd resultaat

Het resultaat is dat er binnen de Kenniswerf meer vestigingsmogelijkheden komen voor nieuwe ontwikkel-, test- en demofaciliteiten (zoals meegenomen in de plannen voor het Delta Climate Center), starters, scale-ups en R&D-afdelingen. Het uiteindelijke doel is om de Kenniswerf uit te laten groeien tot een toonaangevende campus voor Zeeland met spin-off in heel Zeeland.

De opbrengst van dit fiche heeft twee effecten:

- Een sociaaleconomisch effect (het creëren van een groei- en landingsplaats voor ontwikkel-, test- en demolocaties, demolocaties en innovatieve en ambitieuze bedrijven draagt sterk bij aan de ambitie om de Kenniswerf de innovatieve broedplaats te laten zijn).
- Een werkgelegenheidseffect (circa 380 voltijdbanen als gevolg van het landen van nieuwe bedrijven op de Kenniswerf en in de regio. Door op de Kenniswerf te werken met groeiformules wordt continu nieuwe werkgelegenheid gecreëerd en gestimuleerd).

Uitvoeringspartijen

De gemeente Vlissingen is de trekker van dit fiche. Er bestaat een sterke relatie met de fiches C, E en F en mogelijk ook met fiche B (in verband met de realisatie van het SKC). Daarom wordt er samengewerkt met vertegenwoordigers van het ministerie van BZK, de provincie Zeeland, Dockwize, Impuls en de kennisinstellingen (HZ University of Applied Sciences, Scalda en University College Roosevelt). Van belang is om de onderlinge samenhang te blijven bewaken.

Daarnaast is voor een succesvolle ontwikkeling van de Kenniswerf, met een brede spin-off in Vlissingen en Zeeland ook de samenhang tussen de reeds lopende Kenniswerfontwikkeling en de voorziene impuls voor de Kenniswerf vanuit Wind in de Zeilen randvoorwaardelijk.

Afronding project

De verwachte doorlooptijd was circa vijf jaar. Het college van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Vlissingen heeft recent besloten om de ontwikkelvisie Kenniswerf op te stellen in samenwerking met HZ, Scalda en Dockwize. Dit om te komen tot een breed gedragen, integrale visie. Dit proces vergt meer tijd dan vooraf aangenomen was en daardoor zal dit project een langere doorlooptijd hebben. Na besluitvorming over de ontwikkelvisie zal meer duidelijkheid ontstaan over de doorlooptijd van dit project.

Financiën

Vanuit het pakket Wind in de Zeilen is door het rijk € 15 miljoen beschikbaar gesteld: € 1 miljoen voor het opstellen van het ontwikkelplan Kenniswerf (planvorming) en € 14 miljoen voor de uitvoering van het ontwikkelplan.

Planning

Planvorming Kenniswerf bestaande uit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Het concretiseren en actualiseren van de ontwikkelvisie Kenniswerf, i.s.m. HZ, Scalda en Dockwize, inclusief het opzetten van een grondexploitatie voor de onderdelen van het plangebied Wind in de Zeilen.	Q2 2022 – Q3 2023
<ul style="list-style-type: none"> • Commitment van de genoemde partijen over de ontwikkelvisie Kenniswerf.	Q3 2023
<ul style="list-style-type: none"> • Besluitvorming over de ontwikkelvisie Kenniswerf door de gemeenteraad en het openen van de grondexploitatie;	Q1 2024
<ul style="list-style-type: none"> • Het vaststellen van een lange termijn communicatie- en marketingplan.	Q1 2024
Uitvoeringsfase (grondverwerving)	2022 -2025

Stand van zaken

De uitvoeringsfase is gestart na ontvangst van de beschikbaar gestelde gelden. Zoals in de vijfde voortgangsrapportage staat vermeld, heeft de gemeenteraad van Vlissingen op 7 juli 2022 een besluit genomen tot vestigen van een Wet voorkeursrecht gemeenten op de gronden genoemd in dit fiche. De bezwaren die zijn ingediend tegen dit besluit zijn inmiddels afgehandeld.

Op 15 december 2022 is op deze percelen een voorbereidingsbesluit genomen door de gemeenteraad. Met deze besluiten worden ongewenste (bouw)ontwikkelingen voorkomen en behoudt de gemeente ruimtelijke sturing.

Ten behoeve van de uitvoeringsfase (grondverwerving) is een grondverwerver aangesteld. Voor een aantal percelen lopen gesprekken over verwerving.

In samenwerking met belangrijke sleutelspelers in het gebied, te weten HZ, Scalda en Dockwise, wordt de ontwikkelvisie Kenniswerf opgesteld. Onder aansturing van een externe procesbegeleider hebben een viertal creatie-sessies plaatsgevonden om te komen tot een breed gedragen integrale ontwikkelvisie. De gemeenteraad is middels een informele raadsbijeenkomst geïnformeerd over de stand van zaken.

Vooruitblik

De aangestelde grondverwerver werkt de komende periode aan een strategisch verwervingsplan en er zullen gesprekken plaats vinden om te komen tot minnelijke verwerving van de in dit fiche genoemde percelen.

De ambitie was om de ontwikkelvisie Kenniswerf, inclusief grondexploitatie, te laten vaststellen in Q1 2023. Om gezamenlijk tot een voldragen visie te komen blijkt, zoals hiervoor gemeld, echter meer tijd nodig dan eerder was voorzien. Het in co-creatie opstellen van de visie is een complex proces en afhankelijk van veel (vaak niet beïnvloedbare) factoren waardoor dit een langere doorlooptijd vergt dan eerder aangenomen. Er wordt gestreefd naar commitment van deze belangrijke sleutelspelers in het gebied. De ambitie is om de ontwikkelvisie in Q1 2024 vast te stellen.

Omdat het opstellen van de ontwikkelvisie meer tijd vergt dan vooraf aangenomen, is de verwachting dat de uitvoering van het gehele fiche een langere doorlooptijd zal hebben. Na besluitvorming over de ontwikkelvisie zal meer duidelijkheid ontstaan over de doorlooptijd van dit project.

FICHE E: Investeringsfonds Zeeland

Fiche E: Investeringsfonds Zeeland

Algemene beschrijving

Dit fiche bevat een onderbouwing van de extra gevraagde financiële middelen van in totaal € 20 miljoen voor het vergroten van het vermogen van het Investeringsfonds Zeeland. Deze middelen zijn bestemd voor:

- Het aantrekken van kennisintensieve bedrijven voor Zeeland door het fondsvermogen van het Zeeuws Participatiefonds 3 B.V. op te hogen met € 15 miljoen.
- Het investeren in startups, scale-ups en groeiende ondernemingen, onder andere op de Kenniswerf. Zo wordt InnoGo! versterkt (€ 3,5 miljoen) en wordt de fondsomvang van het Zeeuws Participatiefonds 2 B.V. verhoogd met € 1,5 miljoen voor vervolginvesteringen in deze bedrijven.

Beoogd resultaat

Het Rijk heeft € 20 miljoen ter beschikking gesteld aan het Investeringsfonds Zeeland met als doel het structureel versterken van:

- Het Zeeuwse vestigingsklimaat: met het vergroten van het investeringsvermogen van het Investeringsfonds Zeeland vergroot de provincie structureel de kans op meer succesvolle acquisitie van kennisintensieve bedrijven, zodat Zeeland aantrekkelijker wordt voor hoger opgeleiden en andere potentiële bedrijven (magneetwerking).
- De werkgelegenheid in Zeeland: hoogwaardige kennisbedrijven brengen meer toegevoegde waarde met zich mee. Kennisintensieve bedrijven creëren ook hoogwaardige werkgelegenheid voor de lange termijn. Er wordt extra werkgelegenheid verwacht: 400 fte voor € 20 miljoen.
- De sociaal-economische structuur in Zeeland: het is wenselijk dat de verhouding theoretisch en praktisch opgeleiden beter in balans komt in Zeeland. Het aantrekken van kennisintensievere bedrijven helpt hierbij. Dit zorgt tevens voor een meer gevarieerde arbeidsmarkt, waardoor de mogelijkheid tot vestiging van 'nieuwkomers' wordt vergroot.

Uitvoeringspartijen

Investeringsfonds Zeeland, samen met Provincie Zeeland en het ministerie van EZK.

Afronding project

Het totaalbedrag van € 20 miljoen wordt tot en met 2023 in vier tranches van €5 miljoen beschikbaar gesteld door het rijk aan het Investeringsfonds Zeeland. De financieringen vanuit het Investeringsfonds Zeeland gaan ook na 2023 door, om de middelen revolverend worden ingezet.

Financiën

Er wordt een bedrag van totaal € 20 miljoen ter beschikking gesteld. Dit wordt als volgt verdeeld over de bestaande investeringsfondsen:

- Een bedrag van € 3,5 miljoen ten behoeve van InnoGo!
- Een bedrag van € 1,5 miljoen ten behoeve van het Zeeuws Participatiefonds 2 B.V.
- Een bedrag van € 15 miljoen ten behoeve van Zeeuws Participatiefonds 3 B.V.

De eerste drie tranches van € 5 miljoen zijn inmiddels ontvangen, de vierde tranche van €5 miljoen wordt eind 2023 ontvangen.

Planning

De ministerraad heeft op 6 november 2020 een besluit genomen over de agiostorting van €20 miljoen. Na de voorhangprocedure in de Tweede Kamer is op de Algemene vergadering van Aandeelhouders van het Investeringsfonds Zeeland een besluit genomen over de vergroting van het vermogen van het Investeringsfonds Zeeland. De bestuursovereenkomst "Wind in de Zeilen Innovatiefinanciering" is in februari 2021 door het Rijk, Provincie en Impuls ondertekend.

Stand van zaken

De leadflow bij InnoGo! is mede afhankelijk van de tijdige en succesvolle opstart van het Delta Climate Center (fiche C).

Investeringsfondsen vanuit het Zeeuws Participatiefonds:

- De eerste investering vanuit het Zeeuws Participatiefonds is gerealiseerd. Dit betreft een investering van €2.500.000 in het bedrijf Alta Carbon Technologies (dit bedrijf gaat zich in 2023 vestigen in Terneuzen) huidige werkgelegenheid is ongeveer 7 fte.
- De tweede investering van €1.500.000 vanuit het Zeeuws Participatiefonds is gerealiseerd. Dit betreft een investering in Elektrauision. Elektrauision is een spin off van het bestaande bedrijf Hydrauision in Schoondijke. Dit bedrijf zal zich bezig gaan houden met elektrificatie van machines welke gebruikt worden in de industrie. De huidige werkgelegenheid is met ongeveer 3 fte nog laag, maar zal naar verwachting snel groeien.
- De derde investering vanuit het Zeeuws Participatiefonds is gerealiseerd. Het betreft €1.500.000 voor het bedrijf Thorizon. Thorizon ontwikkelt een zgn. Molten Salt Reactor (MSR). De 'first of a kind' zal op het terrein van EPZ worden geplaatst. Huidige werkgelegenheid is ong. 5 FTE.
- De vierde investering zijn vervolginvesteringen in Allyourz van €400.000 en €300.000. Allyourz is een nieuwe generatie boekingsplatform voor de recreatiesector in Zeeland. Huidige werkgelegenheid is ongeveer 15 fte, gevestigd in Middelburg.

Investeringsfondsen vanuit InnoGo!:

- Dit betreft bedrijf Sealution (samenwerking met Dekimo te Goes) huidige werkgelegenheid is ong. 5 fte. Deze ondernemer is ex HZ student. Het bedrag is gelijk aan € 75.000.
- De tweede investering vanuit InnoGo! is in het bedrijf Offshore Warning Systems te Middelburg voor € 100.000. Zij ontwikkelen verlichting voor offshore windturbines Dit is een dochterbedrijf van Q-Aviation..
- De derde investering betreft het bedrijf Q-medic voor € 350.000. Dit bedrijf ontwikkelt een apparaat voor chronische pijnbestrijding.

De productie van deze systemen van Q medic is voorzien bij Unitron in IJzendijke.

- De vierde investering is €350.000,- in The Content Exchange. Dit platform zorgt voor uitwisseling van content items tussen schrijvende en publicerende media. Het bedrijf is gevestigd in Vlissingen.
- De vijfde investering betreft het bedrijf Ecommit, tevens voor €350.000, . Dit platform maakt het d.m.v. blockchaintechnologie mogelijk om eenvoudig en betrouwbaar carbon credits te verhandelen op kleine schaal. Dit is tot op heden enkel mogelijk op grote schaal, waardoor het onbereikbaar is voor het mkb en particulieren. Het bedrijf is in Goes gevestigd.
- De zesde investering is voor €350.000 in het bedrijf Hudson Dynamics, gevestigd te Goes. Dit bedrijf ontwikkelt een multi purpose vehicle, welke op waterstof en/ of elektriciteit aangedreven kan worden.

De communicatie rondom Wind in de Zeilen vanuit het Impuls-cluster Innovatiefinanciering is inmiddels opgestart (dit is een continu proces).

Samengevat geeft dit het volgende beeld (verwachting is dat de volledige investeringsbedragen worden uitgeboekt):

Zeeuws Participatiefonds

Bedrijf	Investeringsbedrag	Uitgeboekt
Alta Carbon Utalisation	€2.500.000	€2.500.000
Thorizon	€1.500.000	€ 855.263
Allyourz	€ 700.000	€ 550.000
Hydrauvision	€1.500.000	€1.500.000
TOTAAL	€6.200.000	€5.405.263

InnoGo!

Bedrijf	Investeringsbedrag	Uitgeboekt
Sealution	€ 75.000	€ 75.000
Offshore Warning Systems	€ 100.000	€ 50.000
Qmedic	€ 350.000	€ 300.000
The Content Exchange	€ 350.000	€ 350.000
Ecommit	€ 350.000	€ 350.000
Hudson Dynamics	€ 350.000	€ 0
TOTAAL	€ 1.575.000	€ 1.125.000

Vooruitblik

De vierde tranche van € 5 miljoen wordt eind 2023 verwacht.
Het Investeringsfonds Zeeland is in gesprek met diverse leads, waarvan wordt onderzocht of deze gaan leiden tot een investeringsvoorstel.

Fiche F: Bereikbaarheid

Fiche F: Bereikbaarheid

Algemene beschrijving

Het fiche bereikbaarheid is gericht op het verbeteren van de verbindingen tussen Vlissingen en Zeeland en de Randstad, Brabant en Vlaanderen. Het verbeteren van de bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor de sociaal-economische structuurversterking in algemene zin en in het bijzonder voor de Law Delta (fiche B) en het op te richten Delta Climate Center (fiche C).

F1: Intercity Vlissingen-Randstad

Algemene beschrijving

Zoals in het bestuursakkoord opgenomen wordt de verbinding Vlissingen-Rotterdam/Amsterdam in drie stappen verbeterd:

Stap 1 (december 2021): introductie van een intercity Vlissingen-Rotterdam één keer per uur en een sprinter Vlissingen-Roosendaal twee keer per uur. Dit levert +/- 20 minuten reistijdwinst op naar Rotterdam. Mogelijkheden om één van de sprinters door te laten rijden naar Dordrecht zal betrokken moeten worden bij een onderzoek dat ProRail uitvoert. Inzet is in ieder geval dat de aansluiting en overstapmogelijkheden in Roosendaal dusdanig zijn dat de huidige reistijden richting de Randstad en de Brabantse steden niet verslechteren.

Stap 2 (2023-2025): versnelling van de intercity door aansluiting van de Zeeuwse lijn op de Hogesnelheidslijn (HSL, Intercity Direct), in lijn met Toekomstbeeld OV 2040. Op deze manier ontstaat een reistijdwinst van 60 minuten richting Amsterdam.

Stap 3 (uiterlijk 2030): het rijk, de regio en vervoerder onderzoeken of frequentieverhoging van de intercity mogelijk is. Hiervoor worden in Wind in de Zeilen drie voorwaarden gesteld:

- Een gezonde businesscase.
- Rekenschap nemen van de perifere ligging.
- Een afspraak over een kosten-batenafweging.

Beoogd resultaat

In het bestuursakkoord wordt een aantal te behalen resultaten onderscheiden:

- Reistijdwinst: bij de introductie van de intercity (stap 1) 20 minuten richting Rotterdam, bij verdere versnelling van de intercity (stap 2) 60 minuten richting Amsterdam.
- Reistijdboten: de reistijdboten worden becijferd op € 1 - € 3 miljoen voor reizigers op werkdagen tussen Zeeuwse economische centra en op € 5 - € 8 miljoen voor reizigers naar economische centra buiten Zeeland.
- Indirecte economische effecten.

Uitvoeringspartijen

Het ministerie van IenW, samen met de provincie Zeeland, NS en ProRail.

Afronding project

- December 2021: introductie intercity Vlissingen-Rotterdam (1 keer per uur) en sprinter Vlissingen-Roosendaal (2 keer per uur).
- 2023-2025: versnelling van de intercity door aansluiting van de Zeeuwse lijn op de Hogesnelheidslijn (HSL, Intercity Direct).
- Uiterlijk 2030: onderzoek naar mogelijkheid frequentieverhoging van de intercity.

Financiën

In het Bestuursakkoord van Wind in de Zeilen is afgesproken, dat een incidenteel bedrag van € 50 miljoen wordt gereserveerd voor de uitvoering van de infrastructurele maatregelen. Ook is structureel € 4,5 miljoen vrijgemaakt ten behoeve van de exploitatie van de inzet van de extra treinen.

Binnen de beschikbare middelen, zoals is afgesproken in Wind in de Zeilen, wordt de intercity-verbinding nader uitgewerkt. Dit betekent dat de NS een intercitydienst binnen de huidige hoofdnet-concessie integreert met het hiervoor beschikbare budget en dat ProRail de benodigde infrastructurele maatregelen nader uitwerkt binnen het beschikbare budget.

Conform afspraak is € 5 miljoen van de bovengenoemde € 50 miljoen gereserveerd voor investeringen in de infrastructuur ten behoeve van de stationsomgeving in Vlissingen.

Planning

Periode	Actie	Eigenaar
Q2 2023	Eerste zichtbare infrastructurele maatregelen op o.a. overwegen	ProRail en lenW
Q2 2023	Uitkomsten nadere analyse reizigersimpact	lenW met NS, ProRail en regio
Q4 – 2023	Streefdatum realisatie overwegmaatregelen Uitvoering zal naar verwachting doorlopen tot Q2 2024	ProRail
Q4 - 2024	Streefdatum afronding verkennende studie overwegsaneringen	ProRail
2024-2025	Voorziene introductie van stap 2 waarmee 60 min reistijd winst richting Amsterdam wordt gerealiseerd	NS en lenW

Stand van zaken

In december 2021 is de treindienst intercity Vlissingen Rotterdam, geheel volgens planning, in gebruik genomen. Het plan van aanpak voor de verkenning en planuitwerking van de benodigde infrastructurele maatregelen van ProRail voor voldoende tractie-en energievoorziening en om de spoorveiligheid op het traject Roosendaal – Vlissingen weer op niveau te krijgen van voor de extra trein, is akkoord bevonden. In Q2 2023 worden de eerste maatregelen op overwegen tussen Roosendaal en Vlissingen zichtbaar gerealiseerd. Daarnaast zijn er stappen gezet in de verkenning voor de keuze van de te saneren overwegen. De stuurgroep Wind in de Zeilen heeft ingestemd met het voornemen van IenW om de Kloetingseweg in Goes en de Kade in Roosendaal verder te verkennen voor sanering. Deze keuze is gebaseerd op een analyse van ProRail.

In de periode november 2022 – maart 2023 is in opdracht van IenW en met betrokkenheid van de regionale partners, NS en ProRail de invulling van productstap 2 nader geanalyseerd. In de nadere analyse, uitgevoerd door een extern adviesbureau, is onderzocht of het doorkoppelen van de HSL naar Vlissingen een disruptieve verandering in vervoersstromen kan veroorzaken ten opzichte van de situatie waarin de HSL niet wordt doorgetrokken en sprake is van een overstap op Rotterdam.

De reistijd Vlissingen-Amsterdam Zuid bedraagt in beide varianten 2 uur en 4 minuten. Dit is 60 minuten sneller dan de reistijd Vlissingen-Amsterdam Centraal vóór december 2021 (WiZ productstap 1). De doorkoppeling van de HSL naar Vlissingen leidt (t.o.v. een overstap op Rotterdam) tot geen significant verschil in reizigersaantallen en heeft een beperkte meerwaarde. Dit terwijl deze verbinding wel een mogelijk kansrijke directe verbinding tussen Zeeland en Brabant uit zou sluiten.

Verder is in het onderzoek ook een quick scan van productstap 3 (frequentieverhoging Zeeuwse lijn) opgenomen. Op basis van een quick scan impactanalyse stelt het externe adviesbureau dat productstap 3 (frequentieverhoging Zeeuwse lijn) naar verwachting wel leidt tot positieve vervoerseffecten (grove inschatting: +15-40% meer reizigers). Dit vraagt om nader onderzoek.

Vooruitblik

In Q2 2023 zullen de eerste maatregelen op overwegen uitgevoerd worden. ProRail heeft onderzoek uitgevoerd om tot een keuze van locaties te komen om een vervolgstudie naar overwegsaneringen te starten. Dit betreft de verkenningsfase, waarbij per locatie in de breedte gekeken wordt naar mogelijkheden. Het streven blijft om de maatregelen op overwegen zo snel mogelijk uit te voeren. Daarbij is de richting dat overwegmaatregelen binnen 2 jaar na introductie van de extra en snelle trein genomen worden (voor december 2023). Met de huidige inzichten wordt een gedeelte in Q1/Q2 2024 daadwerkelijk uitgevoerd.

Voor de overwegsaneringen is het beeld dat in Q4 2024 de verkenning is uitgevoerd (gezien de tijd is er risico dat de verkenning doorloopt naar 2025). Over de planning voor de uitvoering is momenteel nog weinig te zeggen. Dit is mede afhankelijk van de financiering en de keuzes in het ontwerp die worden gemaakt. Na de verkenning is meer zicht in de uitvoeringsplanning voor de overwegsaneringen. Tijdens de verdere verkenning en planuitwerking zal de planning voor realisatie definitief vastgesteld worden.

De uitkomsten van de nadere analyse op de vervoerwaarde van stap 2 is zoals beschreven inmiddels opgeleverd (eind maart 2023). Deze resultaten zullen in Q2 in de Stuurgroep Wind in de Zeilen worden besproken, waarna definitief de invulling van stap 2 wordt bepaald. De streefdatum van de realisatie van de 60 minuten reistijdwinst is per dienstregeling 2025.

F2: Ontwikkeling stationsomgeving Vlissingen

Algemene beschrijving

Rond station Vlissingen is een traject gestart met stakeholders uit het bedrijfsleven, onderwijs en (semi-)overheden om duurzame, innovatieve mobiliteitsvormen te ontwikkelen en het stationsgebied te ontwikkelen tot dé mobiliteitshub in de regio. Hierbij zullen huidige mobiliteitsvormen en het stationsgebied een kwaliteitsimpuls krijgen. Daarnaast zullen nieuwe, slimme en duurzame mobiliteitsvormen worden toegevoegd.

Dit leidt ertoe dat de reiziger (toerist, student, forens én inwoner) gebruiksvriendelijk, flexibel en comfortabel kan wisselen tussen bestaande en nieuwe mobiliteitsvormen. Met deelmobiliteit (deelauto's, deelfietsen), aanvullende voorzieningen (zitmogelijkheid, toilet, waterkraan, wifi, oplaadpunten), duurzame mobiliteitsvormen, laadinfra gekoppeld aan de elementen wind, water en zon wordt het stationsgebied dé mobiliteitshub in de regio en is de Zeeuwse beleving voor zowel inwoners als niet-inwoners compleet.

Beoogd resultaat

De doelstelling van dit fiche is een kwaliteitsimpuls geven aan het Stationsgebied, waarmee de bereikbaarheid van de diverse effectgebieden wordt verhoogd en het Stationsgebied functioneert als een motor voor economische groei. Deze kwaliteitsimpuls wordt geconcretiseerd op de onderdelen 'mobiliteit', 'duurzaamheid & energie', 'verblijfskwaliteit' en 'motor voor economische groei'.

In dit fiche wordt een tweesporenbeleid ingezet om de doelstelling te bereiken:

- De ontwikkeling en uitvoering van een Masterplan Stationsgebied Vlissingen met alle benodigde infrastructurele maatregelen dat medio 2023 in uitvoer kan.
- Het faciliteren van pilots die op korte termijn (vanaf 2021) kunnen starten, passen in de huidige omgeving en het vliegwiel vormen voor de infrastructurele maatregelen in het Stationsgebied.

Dit onderdeel 'Ontwikkeling stationsomgeving Vlissingen' (fiche F2) heeft een nauwe samenhang met het onderdeel Living Lab Slimme Mobiliteit (fiche F3, zie hierna). De mobiliteitspilots uit het onderdeel Living Lab Slimme Mobiliteit vormen het vliegwiel voor de infrastructurele maatregelen en voorzieningen in het Stationsgebied; de pilots die succesvol zijn, worden structureel ingepast in het Stationsgebied.

Mobiliteitswensen en mobiliteitspilots vanuit de gebruikers, bedrijven of bezoekers van het Stationsgebied kunnen binnen het Living Lab Slimme Mobiliteit worden uitgevoerd.

Uitvoeringspartijen

Gemeente Vlissingen

Afronding project

De ontwikkeling van de stationsomgeving loopt door tot eind 2025.

Financiën

Voor investeringen in de stationsomgeving Vlissingen is vanuit het pakket Wind in de Zeilen € 5 miljoen gereserveerd voor aanleg infrastructuur (uit de € 50 miljoen voor infrastructurele maatregelen).

De realisatie van een Masterplan Stationsgebied en het traject om daar te komen, zal een grote aantrekkingskracht hebben op de omgeving, en biedt kansen om het beschikbaar gestelde budget te verhogen met aanvullende budgetten, zoals bijdragen van stakeholders en subsidiemogelijkheden (met cofinanciering). Daarbij valt te denken aan Europese en landelijke subsidies voor klimaatadaptatie, innovatie en experimenteerruimte. Het is dan ook van groot belang om de positieve flow te verstevigen en gezamenlijk te werken aan een multiplier van het toegekende budget.

De gereserveerde € 5 miljoen wordt, aangevuld met eventuele subsidies, ingezet voor de beoogde kwaliteitsimpulsen op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid & energie, verblijfskwaliteit en economische groei in het Stationsgebied Vlissingen. Deze eventuele aanvullende subsidies kunnen worden toegevoegd om een hoog ambitieniveau te realiseren. Het oorspronkelijke plan van aanpak is daarvan echter niet afhankelijk.

Planning

Update Mijlpalen Q4 2022 t/m Q1 2023:

- Uitvraag en aanstellen extern bureau voor ontwikkelen Masterplan Stationsgebied; Update: mijlpaal behaald. De externe bureaus NieuwBlauw (Stedenbouwkundigen) en Goudappel (Mobiliteit) zijn aangesteld om gezamenlijk het Masterplan te ontwikkelen.
- Uitwerking governance stakeholders voor Masterplan Stationsgebied (periodieke bestuurlijke afstemming, ambtelijke vertegenwoordiging in thematafels en 1-op-1 gesprekken stakeholders over specifieke aandachtspunten); Update: de periodieke afstemming met stakeholders (bestuurlijk en ambtelijk) is opgenomen in de planning voor realisatie Masterplan in Q1 t/m Q3 2023
- Strategie bepalen & onderhandelingen starten gebruik gronden; Update: er wordt een planeconoom aan het project toegevoegd waarbij in de driehoek samenwerking (projectleider – planeconoom – juridisch adviseur) de strategie wordt ontwikkeld
- Voorbereiden & uitvoeren participatietraject (uitvoer Q1 -2023); Update: het participatietraject is onderdeel van de ontwikkeling van het Masterplan en krijgt in Q2-2023 verder vorm.
- Voorbereiden & opstarten thematafels tbv programmering en functies (uitvoer Q1 – 2023); Update: de invulling van thematafels / themasessies is onderdeel van het traject Masterplan.
- Afronden en/of doorstarten pilots & experimenten.
Update: dit is een continu traject .

Mijlpalen Q2 & Q3 2023

- Opleveren Masterplan (medio 2023)
Update: de opstart van het Masterplan Stationsgebied is in Q1 2023 in gang gezet. Naar verwachting zal het Masterplan in Q3 2023 worden opgeleverd.

Stand van zaken

Mobiliteitspilots

Zie Stand van Zaken bij fiche Living Lab Slimme Mobiliteit F3.

Daarnaast wordt vanuit het project 'Ontwikkeling Stationsgebied' gewerkt aan:

- De pilot met deelfietsen op de nieuwe locatie op het voorplein. Deze is inmiddels gerealiseerd. Het experiment met deelscooters stond nagenoeg klaar om van start te gaan. Er was een partij die graag scooters wilde plaatsen in zowel Middelburg als Vlissingen. Begin dit jaar heeft deze partij zich teruggetrokken voor dit initiatief. De verwachting is dat zij later dit jaar alsnog over kunnen gaan op plaatsing. De gesprekken hierover lopen.
- De (landelijke) pilot 'Identiteit Mobiliteitshubs' is medio juni 2022 gestart en werd in september 2022 onderzocht op gebruik en herkenbaarheid. De ontwikkeling van de hubidentiteit is vastgelegd in een handboek. Dit handboek wordt nu gebruikt door gemeentes bij het inrichten van hubs. Provincie Zeeland heeft het plaatsen van deze borden als voorwaarde opgenomen bij het verkrijgen van subsidies voor de ontwikkeling van hubs.
- De (tijdelijke) Stuurhut op het Stationsplein als plek voor informatie over de herontwikkeling van het stationsgebied, de participatie van reizigers, ondernemers en passanten en reuring in dit gebied is begin dit jaar gerealiseerd. De aftrap heeft eind januari 2023 plaatsgevonden.

Gebiedsontwikkeling

Op 2 november 2022 vond de bestuurlijke kick-off met de bestuurders van gemeente Vlissingen, NS, ProRail en Provincie Zeeland plaats. In deze sessie zijn de uitgangspunten voor herontwikkeling van het Stationsgebied vastgesteld en de ambities voor de volgende fase geformuleerd.

Al deze zaken zijn meegenomen in de opstart van het Masterplan Stationsgebied, dat wordt ontwikkeld en naar verwachting in Q3 2023 wordt opgeleverd. Dit alles wordt gedaan in afstemming met de omliggende projecten, met name de ontwikkelingsvisie Kenniswerf en de herinrichting van de Prins Hendrikweg.

Vooruitblik

Specifiek voor de komende periode (mei 2023 – december 2023) staan de volgende mijlpalen gepland:

- Opstellen en opleveren Masterplan Stationsgebied, inclusief:
  - Voorlopig ontwerp en definitief ontwerp herontwikkeling Stationsgebied
  - Fasering en scenario's in budget, ambitie en tijd
  - Ontwikkelstrategie gronden Stationsgebied
  - Participatietraject Stationsgebied, inclusief opstart Thematafels (t.b.v. functies & programmering)
- Uitwerking functies en programma's Stationsgebied.
- Afronding en doorstart pilots & experimenten (mobiliteit & verblijfskwaliteit).
- Programmering van activiteiten en (pop up) initiatieven in het Stationsgebied, aansluitend bij Vlissingse evenementen en in samenwerking met Vlissingse ondernemers.

F3: Living Lab Slimme Mobiliteit

Algemene beschrijving

Zeeland wil een omgeving zijn om innovatieve mobiliteitsconcepten in een meer dunbevolkt gebied met landsgrensoverschrijdende verbindingen uit te testen. Daarom wordt het Living Lab Slimme Mobiliteit Zeeland ingericht. Het living lab dient als proefgebied voor mobiliteitsinnovaties die elders zijn ontwikkeld. Vanuit het Living Lab wordt een programma van innovatieve projecten opgezet, met als doel om deze innovaties later in Zeeland en mogelijk in de rest van Nederland verder uit te rollen. Vlissingen en omgeving zijn het focusgebied voor het living lab slimme mobiliteit, waarbij projecten in andere delen van Zeeland ook mogelijk zijn.

Beoogd resultaat

Het doel is om vanuit het Living Lab de volgende resultaten te realiseren:

- Minimaal twee meerjarig lopende pilotprojecten opzetten, waarbij tevens beoogd wordt de beschikbare middelen te koppelen aan Europese subsidie.
- Minimaal 10 kleinere direct uitvoerbare startprojecten die op de korte termijn mobiliteitsoplossingen in Zeeland uitproberen.

- Uit bovenstaande komen minimaal vijf initiatieven die na de pilot- en testfase over heel Zeeland uitgerold kunnen worden.
- Uit bovenstaande komen minimaal twee initiatieven die na pilot- en testfase in de rest van Nederland benut kunnen worden. Hierdoor kan de reiziger (toerist, student, forens én inwoner) in Vlissingen en Zeeland gebruiksvriendelijk, flexibel en comfortabel wisselen tussen mobiliteitsvormen.

Uitvoeringspartijen

De provincie Zeeland, samen met de gemeente Vlissingen en het ministerie van IenW.

Afronding project

Afronding in 2025.

Financiën

Voor het Living Lab Slimme Mobiliteit wordt €5 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het ministerie van IenW voor de periode 2021 t/m 2025.

Periode	Fase	Resultaat
November 2022 – mei 2023	Volgende ronde pilotprojecten wordt opgestart en in voorbereiding genomen voor uitvoering voorjaar 2023. Eerste evaluatie van projecten gestart in 2021	Volgende ronde projecten gestart en te starten
Juni 2023	2 ^{de} debatdag Living Lab Slimme Mobiliteit op kenniswerf in Vlissingen	Delen kennis en ervaring van lopende pilotprojecten en kennismaking met aankomende pilotprojecten
Maart 2021 - maart 2025	Beoordeling, programmering en uitvoering	Programmering en uitvoering van pilots en experimenten
Maart 2025 - december 2025	Evaluatie en vervolg/uitrol succesvolle projecten borgen	Evaluatie van het living lab en borging van uitrol succesvolle lopende projecten.

Stand van zaken

Om de realisatie mogelijk te maken van het SuperSlim SolarLaadPlein met slimme e-deelauto's bij station Vlissingen is een traject opgestart voor een InterReg subsidieaanvraag. Samen met gemeente Vlissingen wordt dit voorbereid. NS wordt nauw betrokken bij de voorbereiding.

Het pilotproject met de meerijid-app Nabogo levert de eerste resultaten op: gemiddeld worden per maand al bijna 100 carpools gemaakt door o.a. studenten van de HZ. Dit als aanvulling op het openbaar vervoer.

Het onderzoek naar de inzet van personendienstvoertuigen van overheden als deelauto voor de Zeeuwse samenleving om zo massa te creëren is bijna klaar. Samen met gemeente Vlissingen en Schouwen-Duiveland wordt al ingezet op een flexibele schil van elektrische deelauto's voor de medewerkers en dit lijkt zeer succesvol te kunnen worden. De position paper "Verkenning autonoom vervoer van personen in Zeeland" is gereed en kan als input voor het verder overleg met het Rijk en andere overheden worden gedeeld.

Mobility as a Service (MaaS) apps

De MaaS router is in basis gereed en de eerste lokale fiets en taxiritaanbieders zijn gekoppeld aan de router. De koppeling met de Westerschelde Ferry en MaaS-app Gaiyo volgt snel. De eerste rittesten zijn uitgevoerd en werken naar verwachting.

De aanbesteding voor de actieve uitrol van MaaS-dienstverleners in Zeeland is gestopt omdat de gekozen procedure achteraf niet juist was. Er is nu een nieuwe, openbare aanbesteding gestart met hetzelfde doel: het reizen met MaaS-apps van, naar en binnen Zeeland mogelijk te maken en uit te breiden. Planning is nu dat we in de loop van Q2 2023 drie MaaS dienstverleners opdracht kunnen verlenen.

Voor de uitvoering van de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS) werken we aan de koppeling van de te vormen mobiliteitscentrale aan MaaS router. Daarnaast onderzoeken we nu samen met andere stakeholders waar we slimme mobiliteitsoplossingen kunnen inzetten in de route van

het nieuwe mobiliteitsecosysteem in Zeeland per januari 2025.

Om meer projectinitiatieven uit het focusgebied Vlissingen te krijgen wordt subsidie aan de gemeente Vlissingen verleend om een projectleider Slimme Mobiliteit te werven die Vlissingse initiatieven gaat vormgeven en initiëren.

Voor de koppeling met de toeristische sector is het platform Allyourz gevraagd om een voorstel te maken om te onderzoeken hoe een koppeling tussen mobiliteitsplatforms en de toeristische sector kan worden gemaakt zodat deze elkaar gaan versterken.

Voor een aantal projecten zoals de F.A.S.T 2.0 (Fieldlab autonomus sailing technology), Mobiliteitshubs kleine kernen voor bedrijfsbusjes inclusief slim laadplein en een pilotproject met robotaxi's wordt een projectmanager ingehuurd om voorstellen voor subsidieaanvragen met bijbehorend consortia voor te bereiden voor indiening in 2023.

Stand van zaken

Pilotprojecten	Effecten in 2023-2024
Bouwen MaaS Router tbv aansluiting lokale mobiliteitspartijen op MaaS apps	Doelgroep: lokale mobiliteitsaanbieders zoals fietsverhuurders, taxibedrijven, Westerschelde Ferry en koppeling mobiliteitscentrale Zeeland (MCZ). Met de MaaS-router wordt het mogelijk voor lokale mobiliteitsaanbieders om laagdrempelig te koppelen met de ontwikkeling van MaaS in Zeeland.
Nabogo carpoolapp	Doelgroep: lokale gemeenschappen en leerlingen/studenten en ouders rondom vo, mbo en hbo scholen. Door de Nabogo app wordt extra mobiliteitsaanbod beschikbaar gemaakt voor plattelandsgebied als aanvulling op het openbaar vervoer. Dit gebeurt door het ontsluiten van de ritten die toch al gemaakt worden door de gemeenschap. Opschalen naar ander delen van Zeeland wordt onderzocht
inzet projectleider slimme mobiliteit Vlissingen	Doelgroep: Focusgebied Vlissingen, binnen focusgebied Vlissingen pilotprojecten initiëren voor sociaal domein en logistiek voor Vlissingen Oost en binnenstad.
inzet projectmanager subsidieaanvragen	Doelgroep: Zeeuwse gemeenten, provincie Zorgdragen voor de voorbereiding van subsidie aanvragen voor 3 pilotprojecten in Zeeland.
Inzet projectmanager voor aanvraag InterReg subsidie	Doelgroep: gemeente Vlissingen en Zeeland. Voorbereiden van InterRegaanvraag voor realisatie van SuperSlimSolarLaadPlein Vlissingen.

Vooruitblik

Het streven is dat er in de loop van 2023 kan worden gereisd met een aantal MaaS-apps in Zeeland. Daarna wordt verder gewerkt om het mobiliteitsaanbod in de apps uit te breiden.

Een groot deel van het Zeeuwse mobiliteitsaanbod is dan vindbaar in de apps zodat inwoners, bezoekers en forenzen een ketenreis kunnen plannen, boeken en betalen binnen Zeeland. Dit aanbod wordt in de loop van de jaren daarna verder uitgebreid met lands- en provinciegrens overschrijdende verbinding.

Ook wordt in samenwerking met het data-team Zeeland en het reeds lopende Regiodeal project rondom smart mobility voor onderwijs onderzocht of reizigers-, voertuig- en infradata beter kan worden benut om het publiek vervoerssysteem efficiënter te maken. Dit in combinatie met realisatie van schoolmobiliteitshubs bij alle Zeeuwse vo-, mbo- en hbo-locaties en de hub-ontwikkeling van het Stationsgebied Vlissingen.

Vanuit het Living Lab wordt gewerkt aan het versterken en ondersteunen van de ontwikkeling en realisatie van mobiliteitshubs in alle Zeeuwse gemeenten ter ondersteuning van een goede first en last mile verbinding van en naar het openbaar vervoer op knooppunten en wijk en buurthubs.

In juni 2023 vindt de 2e debatdag Living Lab Slimme Mobiliteit 2023 plaats op de Kenniswerf in Vlissingen met kennissessies en demonstraties..

F4: Rail Gent-Terneuzen

Algemene beschrijving

Om knelpunten in het spoornetwerk in de Kanaalzone Gent-Terneuzen te verhelpen, is een proces uitgewerkt om op basis van een ontwikkeld adaptief systeem te besluiten welke infrastructurele werken benodigd zijn. Het Belgisch-Nederlandse pakket aan maatregelen betreft de noordelijke aansluiting Zandeken en de uitbreiding van de bundel Zandeken (A1), een zuidoost-boog bij de Sluiskilbrug (A3) en de spoorverbinding tussen Axel en Zelzate (A4). Een dergelijk proces wordt mogelijk op termijn ook ingericht voor het personenvervoer.

Beoogd resultaat

Het ministerie van IenW, de provincie Zeeland en de gemeente Vlissingen voorzien dat de middelen vanuit Wind in de Zeilen worden aangewend voor de volgende resultaten:

- Uitvoeren onderzoek naar de vervolgstappen in de adaptieve ontwikkelstrategie. De basis hiervoor vormt de intentieverklaring. Daarover is formeel besloten door de betrokken bestuurlijke partijen waar onder het ministerie van IenW. Voor het ministerie loopt de instemming mede via het bestuurlijk overleg MIRT.
- Realisatie van de zuidoost-boog bij de Sluiskilbrug, indien dit noodzakelijk blijkt op basis van de uitkomsten van de adaptieve ontwikkelstrategie en de bestuurlijke besluitvorming op basis daarvan.
- De maatregelen leveren tot € 7-10 miljoen per jaar aan transportbaten op. De indirecte baten worden geraamd op 10-15% van de jaarlijkse baten. Voor Rail Gent-Terneuzen komt dit neer op circa € 0,7-1 miljoen.

Uitvoeringspartijen

Het ministerie van IenW/ProRail, samen met onder meer Provincie Zeeland en North Sea Port.

Afronding project

Dit was oorspronkelijk voorzien in 2023-2025, indien enkel voor realisatie van een zuidoost-boog bij de Sluiskilbrug werd gekozen op basis van de adaptieve ontwikkelstrategie. Omdat met de bijdrage van het Nationaal Groeifonds nu wordt gewerkt aan het gehele project Rail Gent-Terneuzen zal hier worden verwezen naar de voorziene, gelijktijdige realisatiedatum van alle projectonderdelen (Sluiskilbrug, Missing link Axel-Zelzate, en bundel Zandeken). De afronding van de Verkenningfase van het project wordt voorzien voor 2025, waarna aan Nederlandse en Belgische zijde het besluitvormingsproces kan plaatsvinden voor de voorkeursvariant en procedures op elkaar zijn afgestemd. Start van de realisatiefase wordt voorzien voor 2028, met afronding in 2032.

Financiën

Conform de gemaakte afspraken in Wind in de Zeilen heeft de Nederlandse overheid een bedrag van €15 miljoen gereserveerd, waardoor een zuidoost-boog bij de Sluiskilbrug mogelijk wordt. Deze zuidoost-boog is onderdeel van de drie samenhangende infra-projecten, waarover op basis van de adaptieve strategie te zijner tijd een besluit genomen wordt over het te volgen ontwikkelpad en welke infraprojecten gerealiseerd gaan worden. Conform besluiten van zowel de bestuurlijke stuurgroep Wind in de Zeilen (op 26 november 2020) als het bestuurlijk overleg MIRT 2020 wordt €2 miljoen van de €15 miljoen gebruikt voor de bekostiging van de uitwerking van de plannen door ProRail (aan Nederlandse zijde). Dit geld is in 2022 beschikbaar.

Stand van zaken

In lijn met de Belgisch-Nederlandse intentieverklaring ligt naast de afgesproken adaptieve strategie en afspraken over financiële afwikkeling de voorwaardelijkheid in een toezegging vanuit België voor een evenredig financiële bijdrage als ook een gezamenlijke financiële aanvraag bij de Europese Unie.

Inmiddels heeft de Belgische regering in december 2022 middelen vrijgemaakt voor het project, en is er in Q1 2023 een Europese subsidieaanvraag voor financiering van de Verkenningsfase ingediend.

Vooruitblik

Met bovengenoemde ontwikkelingen zal het Nationaal Groeifonds in Q2 2023 gevraagd worden om de voorwaardelijke toezegging van het Nederlandse gedeelte van het project om te zetten in een definitieve. Hiertoe zal gezamenlijk door de Belgische en Nederlandse overheid een brief worden gestuurd naar de commissie van het NGF. Ook zal in Q2 2023 uitsluitel volgen over de Europese subsidieaanvraag en daarmee de resterende financiering van de studiefase. Parallel daaraan wordt nu de startbeslissing van het project voorbereid, die naar verwachting dit jaar nog kan worden genomen.

Fiche G: Industrie en haven

Fiche G: Industrie en Haven (afgerond)

Met de oplevering van de onderzoeken die vallen onder het fiche Industrie en Haven, heeft de stuurgroep van Wind in de Zeilen op 15 december 2022 besloten dat het gehele fiche is afgerond. Alle onderzoeksrapporten zijn te raadplegen via www.vlissingen.nl/wizindustrieeenhaven.

G1: Onderzoek waterstof-hub Zeeland (afgerond)

Algemene beschrijving

Gezien de huidige koppositie van Zeeland op het terrein van waterstof wordt in gezamenlijkheid tussen het Rijk en de regio een verdere impuls gegeven aan de ontwikkelingen van de waterstofeconomie. Dit sluit aan bij zowel de Waterstofvisie van het ministerie van EZK als de bevindingen van het recent uitgebrachte rapport van de Taskforce Infrastructuur Klimaattransitie Industrie (TIKI) en de Regionale Energiestrategie Zeeland. Samen geven het Rijk en de regio een ontwikkelplan vorm om een waterstof-hub flagship-project in Zeeland te realiseren, waarbij verbinding wordt gezocht met het Delta Climate Center (fiche C).

Het ambitieuze Hydrogen Delta Programma van Smart Delta Resources (SDR) heeft tot doel de industrie te verduurzamen door grijze waterstof uit te faseren door middel van blauwe, groene, gele en mogelijk oranje waterstof. Daarbij heeft het programma de ambitie de regio te positioneren als grootste waterstofcluster van Nederland, Vlaanderen/België én Europa. Dit door op grote schaal groene waterstof te produceren, lokaal te verbruiken én te importeren en exporteren.

Behaalde resultaten

Activiteit 1: Buisleiding infrastructuur

Dit project wordt als onderdeel van het Hydrogen Delta Network uitgevoerd in een breder haalbaarheidsonderzoek door North Sea Port en Gasunie. Vanaf medio 2022 zal het project overgaan in de projectfase; de start van de engineering en de ruimtelijke procedures.

Vervolg

Havenbedrijf North Sea Port werkt samen met leidingbeheerders Gasunie (NL) en Fluxys (BE) aan de ontwikkeling van een waterstofleidingnetwerk in het cluster onder de projectnaam Hydrogen Delta Network. Het beoogde pijpleidingennetwerk zal de belangrijkste producenten en verbruikers van waterstof

binnen het cluster verbinden en via nationale backbones verbinden met andere regio's. Dit project is een absolute voorwaarde om de waterstofhub te realiseren.

Activiteit 2: Onderzoek naar systeemintegratie van een 1 GW electrolyzer

Vanaf augustus 2021 is er met Witteveen + Bos, DNV en een stuurgroep, bestaande uit SDR-bedrijven, gewerkt aan het onderzoek. Het onderzoek is in april 2022 afgerond en de eerste resultaten zijn gepresenteerd tijdens het waterstofsymposium op 31 maart 2022.

De studie geeft inzichten in de randvoorwaarden die nodig zijn voor de realisatie van een electrolyzer op GW-schaal, zoals de watervoorziening, stroomvoorziening en aansluiting op de backbone. Verder beschrijft de studie kansen rond hergebruik van de geproduceerde warmte en zuurstof. De inzichten worden gebruikt in de ontwikkeling van de diverse elektrolyseprojecten en zijn gedeeld met de verschillende netbeheerders, die veelal verantwoordelijk zijn voor de noodzakelijke randvoorwaarden.

Vervolg

De inzichten van de studie worden gebruikt in het ontwikkelen van een GW-electrolyzer op het voormalige Thermphos-terrein en bieden ook inzicht in de systeemintegratie van andere electrolyzer-initiatieven in de regio. Dit maakt het kickstarten van de eerste electrolyzer-projecten in de regio mede mogelijk. Dit wordt door de stakeholders (SDR, North Sea Port, Provincie Zeeland) verder opgepakt.

Activiteit 3: Onderzoek naar import en export.

Vanaf juni 2021 wordt er met Buck Consultants International, CE Delft en een stuurgroep bestaande uit SDR-bedrijven gewerkt aan het onderzoek. Het onderzoek is in april 2022 afgerond. Uit de studie blijkt dat North Sea Port uitstekend gepositioneerd is om een belangrijke hub voor schone waterstof te worden. De kostenraming en het onderzoek naar kansrijke exportlanden laten zien dat het economisch haalbaar is om de importketen in de regio te ontwikkelen, terwijl import door extra flexibiliteit kan helpen de lokale groene productieketen te versterken.

Vervolg

De studie concludeert dat de hubfunctie kan zorgen voor honderden nieuwe banen. Meer informatie kunt u vinden via de link: Studie concludeert: North Sea Port uitstekend gepositioneerd voor schone waterstofhub | Smart Delta Resources

G2: Onderzoek 380 kV (afgerond)

Algemene beschrijving

Voor een gezonde concurrentiepositie is het voor de Zeeuwse industrie en havens essentieel om tijdig gebruik te kunnen maken van een hoogspanningsnetwerk. Dit hoogspanningsnetwerk stelt bedrijven in staat te verduurzamen.

Het elektriciteitsverbruik in Zeeuws-Vlaanderen neemt richting 2030 en daarna fors toe. Deze elektriciteit is nodig om te kunnen verduurzamen door middel van onder andere elektrificatie, de productie van groene waterstof en ook CCS. Hiervoor is een uitbreiding van het 380kV netwerk richting Zeeuws-Vlaanderen nodig. North Sea Port, TenneT, het ministerie van EZK, provincie Zeeland en SDR hebben een gezamenlijke verkenning uitgevoerd, waarna nut en noodzaak is aangetoond van een '4 circuits' verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Het project is opgenomen in het MIEK-overzicht 2021 (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat).

Beoogd resultaat

Het onderzoek/verkenning is in februari 2022 afgerond.

- De eindrapportage is opgeleverd aan betrokken organisaties.
- Op basis van de inhoud van de eindrapportage is nut en noodzaak aangetoond van de aanleg van 380kV infrastructuur naar en in Zeeuws-Vlaanderen
- De eindrapportage heeft gediend als input voor de Cluster Energie Strategie Schelde-Deltaregio (CES). Op basis van de CES is het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen opgenomen in het MIEK-overzicht 2021. De contouren zijn op hoofdlijnen vastgesteld. Voordat MinEZK en TenneT kunnen starten met een Rijkscoördinatieprocedure (RCR) voert TenneT diverse aanvullende, technische studies uit.

Uitvoeringspartijen

North Sea Port is de actiehouder geweest tijdens de verkenning. De verantwoordelijkheid voor het MIEK ligt bij het ministerie van EZK. En voor de Rijkscoördinatieprocedure (RCR) procedure ligt deze bij het ministerie van EZK en bij TenneT.

G3: Onderzoek CCS/CCU (afgerond)

Algemene beschrijving

De industriële bedrijven in Zeeland zijn hoogwaardig, energie-intensief en divers. Zeeland is het grootste waterstofcluster van Nederland, en de eerste regio met grootschalige aanlanding van groene windstroom. Industrie en havens staan voor de opgave om concurrerend te blijven, in een wereld waarin de energie- en grondstofvoorziening snel klimaatneutraal moet worden, en waarin toegang tot klimaat neutrale energievormen in combinatie met slimme ICT een steeds belangrijkere concurrentiefactor en daarmee vestigingsfactor wordt.

Voor de Zeeuwse industrie en havens is het essentieel om tijdig en tegen gelijke kosten net als andere Nederlandse industrieën gebruik te kunnen maken van verzwaring van het elektriciteitsnet, en van waterstof en/of CO2-opslag-faciliteiten, zodat men kan blijven concurreren met industrieën elders.

Dit fiche richt zich op de wens om vervolgstudies te versnellen. Juist deze versnelling van geselecteerde studies moet het voor de Zeeuwse bedrijven mogelijk maken om maximaal bij te dragen aan de 2030 CO2-reductie doelstellingen in het Klimaatakkoord en tijdig klaar te zijn voor subsidie aanvragen.

Behaalde resultaten

De studie had een technisch deel, waarin de verschillende optimalisaties technisch uitgewerkt zijn. Dit technische deel is gebruikt om een analyse te maken van de ruimtelijke consequenties en een mogelijke projectplanning. Uit de studie blijkt dat optimalisaties technisch en plannings-technisch gezien mogelijk zijn.

Verder is in het financiële deel een kostenraming gemaakt die met de bedrijven uit de CCS-keten besproken wordt om het mogelijke financiële voordeel van deze optimalisatie te kunnen beoordelen.

De eindresultaten zijn met enkele bedrijven besproken en positief ontvangen. De resultaten worden nu verder op haalbaarheid onderzocht.

G4: Onderzoek versterking (financiële) positie North Sea Port (afgerond)

Algemene beschrijving

North Sea Port staat voor buitengewoon hoge maar noodzakelijke investeringen in infrastructuur, energietransitie en het tegengaan van klimaatverandering.

De huidige vermogenspositie van North Sea Port is onvoldoende om deze investeringen zelf te dragen. Het is essentieel dat de Zeeuwse industrie - tijdig en tegen gelijke kosten als andere Nederlandse industrieën - gebruik kan maken van een verzaamd elektriciteitsnet, van waterstof en/of CO2-opslag.

Om financiële uitdagingen van North Sea Port goed in kaart te brengen, is onderzoek nodig. Een breed alternatievenonderzoek is het meest kansrijk, omdat de investeringen ook noodzakelijk zullen zijn voor alle andere havens in Zuidwest- Nederland en Vlaanderen. Het onderzoek zal zich ook richten op de mogelijkheden van samenwerkingsverbanden in dit gebied, die kunnen leiden tot lagere kosten en investeringen en een grotere slagkracht.

Behaalde resultaten

Het onderzoek heeft vastgesteld dat het hier primair gaat om opgaven die voortkomen uit de energie- en klimaattransitie, maar ook op het gebied van digitalisering en de 'meer traditionele opgaven' op het gebied van mobiliteit, infrastructuur en bereikbaarheid. Waar aan het begin van het project nog veel onduidelijk en niet ingevuld was, is in de loop van dit project meer invulling gekomen op de grote opgaven. Doordat er door markt- en overheidspartijen samen projecten actief zijn opgenomen en er door overheden en netbeheerders middelen zijn gealloceerd voor diverse projecten, is een deel van de projecten al ingevuld en belegd. Daarmee is er op dit moment geen financieringsvraag voor North Sea Port op korte termijn. Mogelijk ontstaat deze wel op de langere termijn. Ook is de huidige energiecrisis hierop mogelijk nog van invloed.

De urgentie van de financiële versterking is afgenomen, maar niet de urgentie van de opgaven. De opgaven waar North Sea Port voor staat en de transities die North Sea Port en de partijen in het havengebied moeten maken zijn substantieel. Ook staan we in veel opzichten pas aan het begin van de transitiepaden en de te zetten stappen.

Echter, als deze stap(pen) - om wat voor reden dan ook - niet geëffectueerd of doorgezet worden, dan is het nodig opnieuw te bekijken of een versterking van de financiële positie nodig is. Het rapport doet hierop aanbevelingen evenals over de wijze waarop het overleg aan de hand van het afweegkader daarover kan worden vormgegeven.

FICHE H: Zorg

Fiche H: Zorg

Algemene beschrijving

De Zeeuwse bevolking verouderd en veel jonge Zeeuwen trekken weg uit Zeeland. Dat geldt ook voor de populatie die in de zorgsector werkt. Radicale, innovatieve oplossingen zijn nodig om te voorkomen dat de Zeeuwse zorginfrastructuur vastloopt met alle gevolgen van dien voor de leefbaarheid en ook voor de economie. De betrokken partijen in Zeeland hebben elkaar gevonden in een integrale, programmatische aanpak die de zorg klaar maakt voor de toekomst: de Zeeuwse Zorg Coalitie. Zij gaan een vernieuwde, deels gedigitaliseerde, zorginfrastructuur realiseren die:

- persoonsgerichte zorg en ondersteuning van goede kwaliteit garandeert.
- zorg snel en dicht bij huis levert.
- aantoonbaar bijdraagt aan de gezondheid (en het vertrouwen) van de Zeeuwse bevolking.
- de zorg duurzaam betaalbaar houdt, ook als de bevolking verder vergrijst.

Om dit te realiseren is het vernieuwings- en investeringsprogramma 2020-2024 opgezet, dat bestaat uit de volgende, samenhangende onderdelen:

- Huisartsen en Physician Assistants (PA's) opleiden in Zeeland.
- Ontwikkelen van een toekomstbestendige zorginfrastructuur.
- Realiseren van drie integrale gezondheidscentra in Vlissingen.

H1: Meer huisartsen en physician assistants opleiden in Zeeland

Algemene beschrijving

Deze maatregel omvat het verbeteren van de eerstelijnszorg door het structureel opleiden van huisartsen en PA's binnen Zeeland gedurende de gehele opleidingsduur. De Huisartsopleiding Nederland en het Erasmus MC zijn gezamenlijk een pilot gestart per september 2020, waarbij HAIO's (Huisarts in Opleiding) de hele opleiding in Zeeland doorlopen. Het terugkomonderwijs wordt georganiseerd in Rotterdam. De pilot is gestart met het aanbieden van vier opleidingsplaatsen.

De pilot is in 2021 voortgezet. In maart 2021 zijn de eerste vier aangeboden plekken ingenomen. Onder de voorwaarde dat er voldoende opleiders en kwalitatief goede opleidingsplekken in Zeeland gerealiseerd kunnen worden, is de ambitie voor het aantal opleidingsplekken vanaf september 2021 verhoogd naar 12 (tweemaal zes) instroomplekken per jaar.

In Wind in de Zeilen is afgesproken om te verkennen of het extra opleiden van PA's voor de huisartsenzorg haalbaar is in Zeeland, en bij een positieve uitkomst van deze verkenning vanaf 2021 10 PA's te gaan opleiden in Zeeland. Zoals in de tweede voortgangsrapportage vermeld, is dit meer dan haalbaar gebleken. Er zullen in totaal 20 PA's opgeleid worden.

Beoogd resultaat

Voor het vestigingsklimaat van de regio is het van belang dat goede zorg in de toekomst gegarandeerd wordt. Door huisartsen en PA's voor de gehele opleidingsduur in Zeeland op te leiden wordt beoogd de binding van de huisartsen en PA's in opleiding met de regio Zeeland te versterken, met als beoogd resultaat dat meer huisartsen zich na de opleiding in Zeeland vestigen. Hiermee kan een tekort aan huisartsen worden ingedamd.

Het te behalen resultaat is het vergroten van het aantal opleidingsplaatsen dat in Zeeland beschikbaar wordt gesteld voor HAIO's die de opleiding geheel in Zeeland volgen. Initieel is in Wind in de Zeilen afgesproken om de volgende resultaten te behalen:

In 2021 zijn 10 plaatsen (vier in maart 2021 en zes in september 2021) voor HAIO's ter beschikking gesteld, deze zijn allen ingevuld.

Van 2022 – 2024 worden jaarlijks 12 plaatsen per jaar voor HAIO's ter beschikking gesteld, onder de voorwaarde:

- dat er voldoende opleiders en kwalitatief goede opleidingsplekken in Zeeland kunnen worden gerealiseerd,
- dat er voldoende sollicitanten zijn die de pilot Zeeland als voorkeur opgeven.

Het ministerie van VWS zal met de Huisartsenopleiding Nederland afspraken maken voor het oormerken van het aantal opleidingsplaatsen na de pilot. Zo ontstaat er een opleidingsstructuur in Zeeland. De opleiding tot huisarts duurt 3 jaar (nadat men eerst de opleiding tot basisarts met succes heeft afgerond).

Uitvoeringspartijen

De betrokken uitvoeringspartijen zijn het ministerie van VWS, samen met Huisartsopleiding Nederland, Erasmus MC, Nucleuszorg, de Zeeuwse Huisartsen Coöperatie en de Stichting Beroepsopleiding Huisartsen (SBOH). Voor het opleiden van PA's is ook de HAN University of Applied Sciences een betrokken partij.

Afronding project

Beide maatregelen (zowel extra opleiden van huisartsen als van PA's) lopen door tot en met 2024. In 2022 zijn voor beide opleidingen kandidaten gestart. Ook voor 2023 zijn de betrokken partijen voornemens om nieuwe kandidaten te laten instromen in beide opleidingen.

Financiën

De financiering van de huisartsenopleiding verloopt via een jaarlijkse subsidie van de Nederlandse Zorgautoriteit aan de SBOH. Een deel van de landelijk beschikbare opleidingsmiddelen voor de huisartsenopleiding zal nu specifiek geormerkt worden, en daarmee ingezet voor het realiseren van het aantal afgesproken opleidingsplaatsen voor Zeeland. Omdat dit een groter aantal plaatsen betreft dan voor de pilot en compensatiemaatregel betekent dit dat een groter deel van de landelijk beschikbare subsidiegelden nu aan de regio Zeeland wordt besteed. Het rijk draagt de kosten van de 20 extra opleidingsplekken voor PA's van 2021-2024 (in totaal €5,2 miljoen) vanuit het bestuursakkoord Wind in de Zeilen. Deze kosten betreffen opleidings- en begeleidingskosten van de PA's.

Stand van zaken opleiden huisartsen

Huisartsopleiding Nederland en het Erasmus Medisch Centrum hebben voor de huisartsenopleiding voldoende opleidingsplekken kunnen realiseren voor de instroomrondes van maart 2022 en september 2022. Wel is gebleken dat er te weinig sollicitanten zijn die de pilot Zeeland als voorkeur opgeven voor het volgen van hun opleiding. Er zijn daarom 5 HAIO's in maart 2022 en 2 HAIO's in september 2022 ingestroomd in de opleiding tot huisarts. Hiermee is het ambitieniveau van tweemaal zes kandidaten per jaar niet behaald.

Het is gebleken dat o.a. huisvesting, maar ook de onduidelijkheid rondom selectieprocedure belemmerende factoren zijn. De ZHCo Periscaldes onderzoekt in samenwerking met de opleiding en provincie wat er nodig is om de pilot aantrekkelijk te houden voor de HAIO's.

In maart 2023 was de volgende instroomronde voor de opleiding tot huisarts voorzien. Het streven was om dan zes plekken beschikbaar te stellen.

De evaluatie van de pilot is in het najaar van 2021 gestart en loopt. Verwacht wordt dat deze evaluatie in 2024 wordt afgerond.

Stand van zaken opleiden PA's

In september 2021 zijn de eerste zeven kandidaten gestart met de opleiding tot PA. De huisartsencoöperaties hebben zich ingespannen om voldoende praktijkopleiders te werven en enthousiasmeren om voor heel 2022 nog eens zeven plaatsen voor de opleiding tot PA beschikbaar te kunnen stellen. Dankzij deze inspanningen kon de doelstelling voor 2022 worden gehaald.

Vooruitblik

Per september 2023 zijn er 6 opleidingsplaatsen voor PA's beschikbaar, in totaal worden er dan 20 PA's opgeleid in dit pakket. De huisartsencoöperaties zetten in op de werving van voldoende praktijkopleiders om kandidaten te kunnen laten instromen in de opleiding tot PA.

H2: Toekomstbestendige zorginfrastructuur

Algemene beschrijving

Een goede zorginfrastructuur helpt de Zeeuwen gezond te houden en stimuleert daarmee de Zeeuwse economie. De Zeeuwse Zorg Coalitie (samenwerking zorgverzekeraar, Zeeuwse ziekenhuizen, GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg Zeeland), VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), huisartsen, gemeenten en provincie, GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst), Witte Kruis, NZA (Nederlandse Zorgautoriteit) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft op basis van Zeeuwse data (www.regio-beeld.nl/zeeland) een gezamenlijk plan opgesteld om de infrastructuur voor de zorg te versterken en de toegankelijkheid van zorg in Zeeland te borgen.

De maatregel houdt in dat het rijk de uitvoering van deze plannen financieel ondersteunt (en waar mogelijk bijdraagt in het leggen van verbindingen met bedrijfsleven en kenniscentra).

Het plan focust op de thema's acute zorg, integrale zorg en ondersteuning voor ouderen en personeelscapaciteit. Aanvullend zijn er enkele overkoepelende thema's, zoals digitalisering en het werken vanuit een gezamenlijke visie op gezondheid, de opzet van een domein overstijgende casuïstiek tafel voor burgers die frequent aanspraak maken op zorg, etc. Het plan richt zich bovendien op netwerksamenwerking en bevat onder andere acties om te komen tot de opzet van een Zeeuwse zorg coördinatiecentrum voor acute zorg, realisatie van verbeterde samenhang tussen de huisartsenpost, spoedeisende hulp (SEH), SpoedGGZ (sGGZ) en dienstapotheek, innovatie te stimuleren door het opzetten van een Zeeuws Living Zorglab waarin Positieve Gezondheid als basis is genomen. Daarnaast zijn er ook werkagenda's opgesteld voor gezondheidsvaardigheden, psychiatrie, ouderenzorg en voldoende personeel.

Beoogd resultaat

Zeeuwse Zorg Coalitie is een Zeeland-breed programma dat Zeeuwse stakeholders samenbrengt om de zorg te transformeren, waarbij de coalitie zich onder meer richt op het creëren van een infrastructuur van de integrale gezondheidszorg die op de patiënten is afgestemd. Die transformatie bestaat uit meerdere stappen die de komende maanden met de deelnemers concreet worden gemaakt. Dat is een proces van visies en belangen delen, stakeholders bijeenbrengen en uitkomen bij een gedeeld belang en heldere verbeterinitiatieven die in Zeeland opschaalbaar zijn.

Concrete verbeterresultaten worden gewaarborgd met een impact-en monitoringsmodel. Van ieder project wordt van tevoren de impact op het verbeteren van knelpunten en impact op de Zeeuwse bevolking inzichtelijk maakt. Vervolgens wordt van ieder project kortcyclisch de vorderingen van implementatie gemeten en indien nodig bijgesteld.

Er is een gedetailleerd, integraal overzicht opgesteld van de beoogde resultaten op het terrein van personeelsbeleid, ouderenzorg, acute zorg, digitalisering, Living Zorglab Zeeland en programma-brede resultaten. De formulering van de beoogde resultaten is nog niet op alle onderdelen SMART. De komende periode staat in het teken van het opstarten van genoemde project- en werkgroepen waarbij de eerste stap bestaat uit het SMART formuleren van doelstellingen

Uitvoeringspartijen

De Zeeuwse Zorg Coalitie, waar de gemeente Vlissingen, provincie Zeeland en het ministerie van VWS onderdeel van uitmaken.

Afronding project

In 2024 moeten de maatregelen met betrekking tot het realiseren van de toekomstbestendige zorginfrastructuur gerealiseerd zijn.

Financiën

Voor de financiering van de toekomstbestendige zorginfrastructuur is in totaal voor de periode 2020 tot en met 2023 € 5,3 miljoen beschikbaar, waarvan € 3,2 miljoen wordt betaald vanuit de middelen van Wind in de Zeilen en € 2,1 miljoen wordt gefinancierd vanuit de Zeeuwse zorgcoalitie.

Planning

Q3 2022 en verder	Integrale keten acute zorg: Fasegewijze realisatie van het ontwerp integrale keten acute zorg: Spoedplein Goes, spoedplein Terneuzen, Zeeuws zorg coördinatiecentrum, outreachende acute zorg
Q2 en Q3 2023	Opstellen impactcases bouwstenen integrale acute zorgketen
Q1 2023	Digitalisering: opleveren actualisatie en verbrede inventarisatie van de applicatielandschap en realisatie use cases
Q3 2022	Oplevering impact cases projecten integrale ouderenz org
Q3 2022 en verder	Zeeland breed opschalen van het nieuwe concept gezondheidscentra met 2- 4 gezondheidscentra per jaar (incl. en wijkbeelden)
2e helft 2022	Inwonerparticipatie: Voorbereidingen Burgerberaad Zorg Zeeland en opzetten ondersteunend digitaal participatieplatform
2e helft 2024	Uitvoer sectoroverstijgend onderzoek: risicoverhogende factoren instroom SEH en sGGZ via CBS platform voor microdata en PPT experiment Summary of Product Characteristics (SMPC)
Q2 2023	Inwonerparticipatie: opleveren advies
Q4 2023	Realisatie ondersteuningscentrum Positieve Gezondheid en ondersteuning van nog te selecteren lokale initiatieven
Q4 2022	Afronding ontwikkelfase project ACP
Q4 2022	Start doorontwikkeling CAV
Q4 2022	Ontwikkelen van samenwerkingsafspraken en coördinerende rol in vroegsignalering van kwetsbaarheid bij ouderen
Q4 2022	Activiteitenkalender positieve gezondheid opgezet "aanjagen en inspireren conform routekaart
Q1 2023 en verder	Start implementatie van de nieuwe werkwijze in vroegsignalering van kwetsbaarheid bij ouderen
Q1 2023 en verder	Start implementatie ACP in Zeeland
Eerste helft 2023	Burgerberaad Zorg Zeeland vindt plaats. Digitale platform is live.
Q1 2023	Uitvoeringsplan zichtbaarheid Positieve Gezondheid in Zeeland uit gevoerd
Q2 2023	Realisatie inrichting en bemensing ondersteuningscentrum

Stand van zaken

Voor begin 2023 zijn de volgende doelen gesteld:

- Voor de inwoners merkbare resultaten behalen op de kernprioriteiten, ouderenzorg en integrale keten acute zorg.
- Het in zijn kracht zetten van de Zeeuwse Zorg Coalitie:
- Uitwerken en vaststellen meerjaren routeplan, noodzakelijk ambitieniveau en bijbehorende randvoorwaarden
- Uitwerken en vaststellen van de governance die behoort bij deze nieuwe fase met meer deelnemende organisaties
- Passend bemensen van de projectorganisatie
- Opzetten en borgen van de investeringsagenda
- Het actief opzoeken en afstemmen van en met alle stakeholders
- Zorgen dat de betrokkenheid en veranderbereidheid bij professionals en burgers wordt verbreed
- Aansluiting vinden bij de overheidsagenda van Passende zorg

Specifiek op de thema's zijn er onder andere de volgende doelen:

- De projectgroep ouderenzorg is in januari in geheel Zeeland gestart met de implementatie van de samenwerkingsafspraken rondom Advance Care Planning (ACP). Organisaties die meedoen met het ACP project konden vanaf april starten met implementeren van de ACP gesprekken.
- Collega's in de werkgroep ACP van de Zeeuwse Zorg Coalitie hebben een handleiding ontwikkeld. (<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/acp-verbetert-kwaliteit-van-zorg/>)
- Begin maart is het project 'Vroegsignalering van kwetsbaarheid bij ouderen' afgerond met het opleveren van een handreiking. Het project was onderdeel van het programma Integrale Ouderenzorg Zeeland van de Zeeuwse Zorg Coalitie. (<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/handreiking-vroegsignalering-van-kwetsbaarheid-bij-ouderen-in-zeeland/>)
- Binnen de werkgroep data en lange termijn agenda ligt de volgende stap bij het opleveren van een aantal sector overstijgende onderzoeken. In het laatste kwartaal van 2022 is de werkgroep Data en Lange Termijn Agenda omgedoopt tot de Zeeuwse Zorg Datacoalitie (ZZD). Een logische volgende stap in het kader van de

nieuwe projecten van de ZZC.

(<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/het-nut-van-de-zeeuwse-zorg-datacoalitie/>)

- De werkgroep digitalisering levert komende maanden een actualisatie op van het bestaande Zeeuwse informatielandschap, zet de vervolgstappen ten aanzien van de oprichting van de regionale samenwerkingsorganisatie (RSO) en pakt het vervolg op voor inzet van digitalisering bij de use cases advance care planning en de use case GGZ.
- Voor Positieve Gezondheid ligt in 2023 de focus op gezamenlijke scholing en professionalisering van het inzetten van Positieve gezondheid en Zeeuws brede communicatie als vliegwiel voor de beweging Zeeland Positief Gezond.

Met verschillende inspirerende korte filmpjes zijn initiatieven van Positieve Gezondheid in beeld gebracht. Er wordt in verteld hoe positieve gezondheid in de praktijk wordt gebracht en wat dat voor henzelf en/of hun doelgroep heeft opgeleverd. In één van de filmpjes legt Bauke Boon uit dat Gezond zijn meer is dan je fysieke gezondheid. (<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/positieve-gezondheid-in-de-praktijk-bauke-boon/>)

De filmpjes vormen bij elkaar een breed aanbod aan voorbeelden uit verschillende organisaties waardoor andere organisaties geïnspireerd kunnen raken en zelf aan de slag kunnen gaan.

Inmiddels is in de regiovisie op 2030 verwoord hoe de toegankelijkheid van zorg de komende jaren wordt geborgd.

(<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/onze-visie-op-2030-zeeland-en-de-zeeuwse-zorg-gezond-houden/>)

Op 22 maart 2023 kwamen de deelnemers van de Zeeuwse Zorg Coalitie bij elkaar om de regiovisie voor Zeeland te bespreken. De regiovisie is het koersdocument van de regionale samenwerking op zorg tot 2030 en verder.

<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/deelnemers-zeeuwse-zorg-coalitie-omarmen-regiovisie/>

Het inwonerberaad Zeeland heeft inmiddels plaatsgevonden. In verschillende Zeeuwse en landelijke media is daarvan verslag gedaan. De inwoners hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden of bezorgd over zijn. (<https://www.zeeuwsezorgcoalitie.nl/nieuws/onderwerpen-inwonergruppen-burgerberaad-zorg-zeeland-bekend/>)

De gekozen onderwerpen worden de komende weken door groepen inwoners verder uitgewerkt. De onderwerpen en de uitwerkingen richting de inwonertop op 3 juni zijn te vinden op:

<https://www.denkmeezorgzeeland.nl/actueel/nieuws/2421763.aspx?t=Onderwerpen-Inwonergruppen>

Vooruitblik

Binnen alle thema's ligt de prioriteit in 2023 op ouderenzorg en acute zorg. Binnen deze twee thema's willen we conform de plannen van aanpak op deze thema's voor het einde van dit jaar de eerste merkbare resultaten voor de burger realiseren.

Zoals in de vorige voortgangsrapportage is gemeld, is de realisatie van de totale ambitie/dichten van de zorgkloof een uitdaging. Dit vraagt om een grotere investering dan de middelen die beschikbaar zijn gesteld via de subsidie en co-financiering van de initiatiefnemers. Ook voor de eerste fase was het al in 2022 nodig om aanvullende financiering te regelen, zoals voor de realisatie van de ambitie op digitalisering. Voor de korte termijn werd dit opgelost door een deel van de middelen van 2023 naar voren te halen. Voor de middellange termijn wordt ingezet om samen te komen tot een totaaloverzicht van activiteiten, het onderbouwen van een scherpe business case en uitwerken van een investeringsagenda voor Zeeland.

H3: Gezondheidscentra Vlissingen

Algemene beschrijving

De vergrijzende bevolking in Vlissingen en op Walcheren heeft effect op de zorgbehoefte. Meer oudere inwoners betekent voor de huisarts e.a. professionals in het medisch en in het sociaal domein meer chronisch zieken patiënten en complexere zorgvragen.

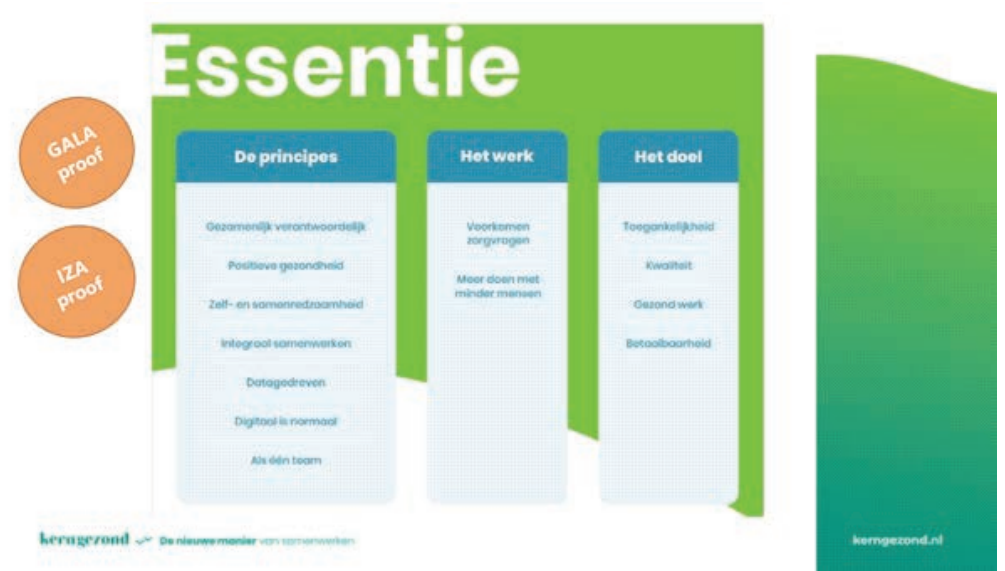
Om deze vragen en patiënten ook in de toekomst goed te kunnen behandelen is deskundige en multidisciplinaire deskundigheid, zorg en ondersteuning noodzakelijk. Om die multidisciplinaire zorg te kunnen bieden zijn toekomstbestendige gezondheidscentra nodig, waarin verschillende professionals (zorg en sociaal domein) samenwerken en de zorg en ondersteuning in samenhang wordt verleend.

Daarom worden drie integrale gezondheidscentra in Vlissingen gerealiseerd. Om het onderscheid met gangbare gezondheidscentra aan te geven, wordt het concept inmiddels 'Kerngezond' genoemd. In Vlissingen worden drie Kerngezond-centra gerealiseerd.

Beoogd resultaat

Het realiseren van drie Kerngezond-centra in Vlissingen die in nauwe samenwerking met elkaar bijdragen aan het oplossen van de huidige mismatch tussen (zorg)vraag en het aanbod (voorkomen van de zorgkloof). Deze drie Kerngezond-centra zijn in essentie hechte samenwerkingsverbanden van professionals in zorg en sociaal domein. Met elkaar nemen zij verantwoordelijkheid voor de gezondheid van de bewoners van bepaalde wijken. Het gaat om de brede interpretatie van het begrip 'gezondheid' zoals gedefinieerd in het begrip 'positieve gezondheid'. De gezondheid wordt bevorderd door intensieve, multidisciplinaire samenwerking rondom de patiënt. En door gezamenlijk ondersteunende en preventieve programma's te organiseren. Dit alles is data gedreven.

De essentie van het Kerngezond-concept is weergegeven in het schema hiernaast:

Uitvoeringspartijen

Zorgaanbieders (huisartsen, Jeugdgezondheidszorg (JGZ), VVT, GGZ, ziekenhuis, apotheken, GGD/JGZ) en sociaal domein (Buurtteams) in Vlissingen, samen met CZ, de gemeente Vlissingen, de provincie Zeeland en het ministerie van VWS..

Afronding project

De drie Kerngezond-centra worden in 2023-2025 in Vlissingen gerealiseerd..

Financiën

Het ministerie van VWS financiert vanuit Wind in de Zeilen € 5 miljoen.

Planning

Resultaat	Periode
Opstarten samenwerkingsverbanden (bijeenkomsten, leergang)	Q4 2021 – Q2 2023
Financiering ontwikkelen (waar nodig herontwerpen, ontschotten)	2023
Beleid uitvoeren (Plan Do Check Act (PDCA-cyclus)	Vanaf Q4 2022
Wetenschappelijke onderbouwing van het concept, evaluatieaanpak en impactanalyse	Vanaf Q4 2022
Ontwikkelen roadmap digitalisering en vervolgens ontwikkelen digitale infrastructuur (diverse stappen deelprojecten)	Q1 – Q2 2023 en 2023 - 2025
Huisvesting (laten) realiseren (valt buiten fiche, wel conceptbewaking door regiegroep)	Q3 2022 – 2025

Stand van zaken

- In diverse werkgroepen zijn voorstellen voor de aanpak van overkoepelende gezondheidsthema's uitgedacht. De volgende voorstellen worden geïmplementeerd of uitgetest:
  - Aanpak armoede- en schuldenproblematiek
  - Ondersteuning kwetsbare jeugd/gezinnen
  - Welzijn op recept+
  - Valpreventie bij ouderen
  - Preventie van overgewicht bij jeugd
  - Sturen op verantwoord medicatiegebruik m.b.v. data
  - Zorgpad atriumfibrilleren
- Er wordt gewerkt aan de eerste stappen op de 'roadmap' digitalisering. Voor een aantal thema's, zoals de digitale verbinding tussen het medisch en het sociaal domein en een netwerkdossier worden projectvoorstellen gemaakt.
- De professionals die als ambassadeur in de Kernegezond-centra de dagdagelijkse samenwerking stimuleren en ondersteunen hebben een leergang Leiderschap in zorgnetwerken doorlopen. Deze is op maat van Kernegezond ontwikkeld en gegeven door het Erasmus Centrum voor Zorgbestuur.
- De communicatie met de professionals die in de Kernegezondcentra werken is geïntensiveerd, onder andere door middel van een videoboodschappen en het platform Teamly. Mede door diverse publicaties en structurele berichtgeving op sociale media, neemt de externe belangstelling voor het Kernegezond-concept toe.
- Er is een grote, gezamenlijke aftrapbijeenkomst geweest met als thema Kernegezond en positieve gezondheid. Alle professionals die bij Kernegezond betrokken zijn, krijgen de kans om mee te doen aan een e-learning module positieve gezondheid en aan drie opeenvolgende workshops.
- Het Kernegezond huisvestingsconcept is onder voorwaarden door de regiegroep ter beschikking gesteld aan partijen die bereid zijn om voor de participanten gezamenlijke huisvesting te realiseren.
- Kennisdeling met zorgaanbieders en gemeenten elders en voorbereiding opschaling Kernegezond-concept naar andere locaties in Zeeland waar een brede 'coalition of the willing' bereid is om

Kernegezondcentra te realiseren. In de Gemeente Hulst is een brede coalition of the willing gestart met de realisatie van Kernegezond Hulst. Er is ook belangstelling vanuit de gemeenten Goes, Terneuzen en Sluis.

- In Q1 2023 zijn de volgende gezondheidsthema's neergelegd in nieuwe werkgroepen. Onder andere het innovatiever, deels digitaal organiseren van bestaande zorgpaden voor chronische aandoeningen, zoals COPD.

Vooruitblik

- In sessies en door middel van intensieve interne communicatie zal worden gewerkt aan de ontwikkeling van de teamgeest en samenwerkingscultuur.
- In Q2, Q3 en Q4 2023 worden de workshops positieve gezondheid georganiseerd voor alle professionals die in Vlissingen betrokken zijn bij Kernegezond.
- In Q4 2023 starten de voorbereidingen voor de juridische structuur en governance van Kernegezond na de projectfase.
- De impactmeting wordt georganiseerd.
- Voortzetting kennisdeling met zorgaanbieders en gemeenten elders en voortzetting voorbereiding opschaling Kernegezond-concept naar andere locaties in Zeeland waar een brede 'coalition of the willing' bereid is om Kernegezond-centra te realiseren.

FICHE I: Arbeidsmarkt: impuls werkzoekenden

Fiche I : Arbeidsmarkt: impuls werkzoekenden

Algemene beschrijving

Er is een groot verschil tussen de arbeidsmarktsituatie van Zeeland in het algemeen (voor de coronacrisis was er in de provincie als geheel reeds sprake van krapte) en de situatie in Vlissingen en Zeeuws-Vlaanderen. Hier is de werkloosheid relatief hoog en langdurig. Ook is het beroep op de bijstand groot. Door slim te verbinden met het programma Perspectief op Werk in Zeeland kunnen de extra banen die voortkomen uit de maatregelen vanuit Wind in de Zeilen ook benut worden voor deze werkzoekenden. Zij kunnen - met de nieuwe banen in het vooruitzicht - (om)geschoold worden. De bestaande infrastructuur in de arbeidsmarktregio wordt benut voor een aanpak voor Vlissingen en omgeving.

Beoogd resultaat

Het fiche resulteert in een extra impuls voor het (om)scholen van werkzoekenden in de regio, zodat de creatie van nieuwe banen uit Wind in de Zeilen ook voor deze groep nieuw en meer perspectief biedt. Het doel is om zoveel als mogelijk een match te realiseren tussen de ondersteunde werkzoekenden en de toekomstige, nieuwe banen. Daarmee daalt de regionale werkloosheid en kunnen de nieuwe banen op termijn zoveel mogelijk vervuld worden door regionale, capabele werknemers.

Het daadwerkelijk aantal kandidaten dat met het in te zetten budget kan worden (om)geschoold en zo mogelijk aan een reguliere, nieuwe baan kan worden geholpen is mede afhankelijk van de inhoud en de kostprijs van de specifieke (om)scholing/trajecten. Op basis van de regionale ervaringen en uitgangspunten uit het programma Perspectief op Werk in Zeeland is bij aanvang van het fiche een grove raming geschetst van het totaal aantal (om)scholingstrajecten en plaatsingen van kandidaten op een reguliere baan dat gerealiseerd zou moeten kunnen worden door ondersteuning vanuit het fiche. In het onderstaande schema is de grove raming van het aantal (om)geschoolde en zo mogelijk geplaatste deelnemers opgenomen.

Periode	Voorziene (om)scholing richting sector	Raming aantal (om)geschoolde en zo mogelijk geplaatste deelnemers
2021-2022*	Bouw	45
2021-2022*	Zorg	45
2021-2022*	Havens & transport/logistiek	25
2022-2023*	Law Delta	115

* De verwachting is dat de doorlooptijd van dit fiche langer dan 2023 wordt (zie Afronding project).

Uitvoeringspartijen

De gemeente Vlissingen, in afstemming met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Afronding project

Bij oplevering van de uitwerking van het fiche is voorzien dat het fiche gedurende de periode 2021 tot 2023 zijn beslag zal krijgen. Op basis van de huidige inzichten zal de realisatie van het beoogd resultaat, mede gelet op de ondersteuningsbehoefte van de huidige doelgroep en de zoveel als mogelijke aansluiting van de trajecten bij de andere fiches in het algemeen en het Justitieel Complex Vlissingen in het bijzonder, naar verwachting een langere doorlooptijd kennen.

Ook zal in de eerste helft van 2023 worden gezocht naar uitbreiding van de huidige ondersteuning en een andere insteek om uiteindelijk een beter resultaat te kunnen behalen. Hiervoor heeft een bijeenkomst plaats gevonden en is een Plan van Aanpak in de maak.

Financiën

Het ministerie van SZW levert ten behoeve van het fiche een bijdrage van € 1 miljoen (incl. btw). De middelen van deze specifieke uitkering zijn via de Regeling specifieke uitkeringen Wind in de Zeilen bij beschikking van d.d. 2 juli 2021 aan de gemeente Vlissingen beschikbaar gesteld.

Planning

De instroom, omscholing en uitstroom van kandidaten vindt gefaseerd plaats en is een continu proces. De doorlooptijd van een traject is gemiddeld 6 maanden. Echter, het aantal kandidaten in de (om)scholingstrajecten richting de bouw- en haven/logistieke sector, zorg en beveiliging is zowel in instroom als uitstroom gestagneerd.

De oorzaak hiervan ligt in de krappe arbeidsmarkt en de daarbij behorende problematieken. In de verschillende branches is daardoor de instroom en uitstroom minder snel gegaan dan verwacht.

Stand van zaken

Van 2021 tot heden hebben in totaal 49 kandidaten vanuit Orionis Walcheren en het UWV (de arbeidsmarktregio) een traject in de beveiliging, bouw, haven/logistiek of zorg gevolgd.

Afgelopen half jaar zijn 3 kandidaten naar werk uitgestroomd, in totaal (sinds het begin van de WiZ periode) zijn er 17 kandidaten uitgestroomd. 15 daarvan zijn volledig uitgestroomd naar werk en 2 zijn gedeeltelijk uitgestroomd, in de bouw en haven en logistiek.

Vooruitblik

De instroom van nieuwe kandidaten in de (om)scholingstrajecten richting de bouw-, de haven/logistiek en de zorgsector is gestagneerd. De kandidaten die direct naar werk kunnen, zijn inmiddels aan het werk. De bijstandsgerechtigden van nu hebben een (nog) grotere afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor de instroom in trajecten is gestagneerd. Mogelijk is een verbreding van c.q. verschuiving naar een andere doelgroep een goede manier om meer mensen klaar te stomen voor de arbeidsmarkt op Walcheren.

In maart 2023 heeft er een expertmeting plaatsgevonden waarbij is gesproken over andere, aanvullende manieren om de arbeidsmarkt op Walcheren verder te ondersteunen. In deze bijeenkomst is een aantal ideeën opgehaald, zoals:

- Kansrijke en hoogopgeleide statushouders versneld en via maatwerk opnemen in een werk c.q. activeringstraject
- Vanuit het taaltraject bovengenoemde doelgroep direct oppakken en gaan begeleiden naar passende arbeid
- Analyse van de groep statushouders (oude wet) op kansrijke klanten om te re-integreren naar (onbetaald) werk of sociale activering
- Project kinderopvang (voortuitlopend op nieuwe wetgeving)

Tijdens de expertmeeting in maart 2023 en een aantal daarop volgende een-op-een consultaties kwamen deze ideeën als veelbelovend uit de bus. Deze gaan in Q2 en Q3 verder uitgewerkt worden in een Plan van Aanpak. Deze uitbreiding van de doelgroep is besproken met het Ministerie van SZW en daar is positief op gereageerd.

FICHE J: Aardgasvrije wijken

Fiche J: Aardgasvrije Wijken (afgerond)

Met de toekenning van de subsidie aan de gemeente Vlissingen, heeft de stuurgroep van Wind in de Zeilen op 15 december 2022 besloten dat het gehele fiche Aardgasvrije Wijken is afgerond.

Algemene beschrijving

In Zeeland wordt nog maar beperkt ervaring opgedaan met het aardgasvrij maken van wijken. Verkend wordt of woningeigenaren in de gemeente Vlissingen mee willen doen aan het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Er dient een subsidieaanvraag te worden opgesteld om deze bijdrage zeker te stellen.

Het PAW beoogt dat er per proeftuin 641 aaneengesloten woningen binnen acht jaar na start van de uitvoering aardgasvrij of aardgasvrij-ready gemaakt worden. Met deelname aan het PAW is een bijdrage van circa € 4 miljoen gemoeid om de onrendabele top van het project af te dekken. Hiermee is de proeftuin vanuit het PAW een vliegwiel voor verduurzaming in de gebouwde omgeving en een leerzame pilot voor de verdere energie- en warmtetransitie in de gemeente en in de regio. Wil Vlissingen dit fiche inzetten, dan moet eind oktober 2021 een volledige en ontvankelijke aanvraag ingediend worden. Bij het indienen van een volledige en ontvankelijke subsidieaanvraag, reserveert het ministerie van BZK een plek in dit programma voor de Vlissingse proeftuin. Naast het aardgasvrij maken van een buurt of wijk in een specifieke gemeente, draagt het PAW bij aan de (landelijke) kennisontwikkeling op welke wijze de wijkgerichte aanpak het beste kan worden ingericht en opgeschaald.

Behaalde resultaten

De uitvoering van het project Panoramabuurt Aardgasvrij is geborgd in een collegeopdracht en opgepakt door de projectorganisatie bestaande uit een afvaardiging van de samenwerkingspartners gemeente Vlissingen en woonservice l'escaut. In de komende periode wordt de uitvoeringsorganisatie zoveel mogelijk onderdeel gemaakt van de lijnorganisaties. Immers is dit project het eerste project waarmee uitvoering wordt gegeven aan de transitievisie warmte.

Fiche K: Ontvlechten Evides en PZEM

Fiche K: Ontvlechten Evides en PZEM (afgerond)

Met de goedkeuring van de financieringsconstructie heeft de stuurgroep van Wind in de Zeilen op 15 april 2021 besloten dat het gehele fiche Ontvlechten Evides en PZEM is afgerond.

Algemene beschrijving

Het commerciële bedrijf Provinciale Zeeuwse Energiemaatschappij (PZEM) bestaat uit onder meer Evides, een handelskantoor en de Sloecentrale. Ook heeft PZEM een 70% aandeel in de Elektriciteitsproductiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ, de eigenaar van de kerncentrale Borsele).

Eén van de afspraken in het bestuursakkoord is dat partijen gezamenlijk de voor- en nadelen onderzoeken van een mogelijke ontvlechting van drinkwaterbedrijf Evides en PZEM. Een afsplitsing van Evides zou de Zeeuwse overheden eerder in de tijd in staat stellen om de dividenden van Evides aan te wenden voor hun eigen (relatief zwakke) financiële positie, dan wanneer Evides onderdeel zou blijven van PZEM. De dividenden van Evides vloeien nu in PZEM, en komen onder de huidige omstandigheden pas na de sluiting van de kerncentrale in 2033 beschikbaar voor de aandeelhouders.

Er wordt onderzocht wat de objectieve waarde van Evides is. Ook wordt onderzoek gedaan naar de juridische en financiële gevolgen en de continuïteit van de bedrijfsvoering van PZEM en EPZ. Daarnaast is van belang om in kaart te brengen op welke manier de Zeeuwse overheden door het rijk (financieel) ondersteund kunnen worden in het ontvlechten van de aandelen. Er worden enkele potentiële financieringsconstructies in beeld gebracht.

Beoogd resultaat

Een (technisch) syntheserapport met inzicht in de volgende onderdelen:

- Marktconforme waarde- en risicobepaling ten behoeve van een mogelijke overname van deze aandelen door de huidige aandeelhouders van PZEM NV.
- Financiële en juridische impactanalyse van een eventuele afsplitsing van Evides op het contract tussen PZEM en EPZ.
- Inventarisatie financieringsconstructies inclusief voor- en nadelen.
- Een (inter)bestuurlijk besluit over ontvlechting Evides en PZEM op basis van bestuurlijke afweging waarin bevindingen in syntheserapport worden meegenomen.

Dit (inter)bestuurlijk besluit moet leiden tot het beschikbaar komen van circa €10 - € 5 miljoen Evides-dividend per jaar, dat vanwege de aard van het bedrijf stabiel en betrouwbaar is. Indien dat dividend, rechtstreeks aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd, levert dit een structureel bedrag op voor Vlissingen van ca € 0,5 miljoen per jaar. Dit bedrag is gedurende de artikel 12-status vrij besteedbaar ter versterking van de Vlissingse economie.

Uitvoeringspartijen

De Provincie Zeeland en het ministerie van Financiën zijn aangewezen als primaire actiehouders voor de uitvoering van het onderzoek naar de ontvlechting van Evides. Vanwege de complexiteit van het vraagstuk waaronder de vele (beleidsmatige) belangen die spelen, is een brede ambtelijke projectgroep ingericht waarin Provincie Zeeland, PZEM en alle betrokken ministeries (Financiën, EZK, IenW en BZK) zijn vertegenwoordigd.

Deze ambtelijke projectgroep is gezamenlijk verantwoordelijk voor het (doen) uitvoeren van het onderzoek en het voorbereiden van besluitvorming.

Behaalde resultaten

De bestuurlijke stuurgroep Wind in de Zeilen heeft in haar vergadering van 26 november 2020 het PwC-rapport vastgesteld en geconstateerd dat er inhoudelijk geen belemmeringen zijn voor ontvlechting. De financieringsconstructie is vervolgens nog nader onderzocht. In de stuurgroep-vergadering van 15 april 2021 is hierover een besluit genomen. Het rijk ondersteunt de provincie Zeeland (en hiermee indirect alle Zeeuwse aandeelhouders en dus Zeeuwse overheden) bij deze ontvlechting. Dit geschiedt door een incidentele bijdrage van € 10 miljoen van het rijk aan de provincie Zeeland om de aankoop van Evides mogelijk te maken. Dit bedrag volgt bovenop het eerder afgesproken pakket Wind in de Zeilen.

Er is jaarlijks circa €10 - €15 miljoen dividend beschikbaar voor de aandeelhouders van Evides. Voor Vlissingen betekent dit circa € 0,5 miljoen per jaar. De eerste jaren (tot 2025) zullen de dividenden iets lager zijn, rond de €10 miljoen, vanwege extra investeringen bij Evides.

Begin december 2021 heeft de definitieve aandelenoverdracht plaatsgevonden van PZEM aan GBE Aqua. De stuurgroep Wind in de Zeilen heeft besloten dat daarmee het fiche K is afgerond.

Bijlage

Bijlage 1

Overzicht rijksuitgaven pakket Wind in de zeilen in 2022 (bedragen x € 1.000)

Bron: Jaarverslag Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2022

Nr.	Omschrijving	Begroting	Artikel	Instrument	Realisaties			Begroting	Verschil
					2020	2021	2022		
Totaal					35.742	47.030	16.180	37.867	-21.687
0)	Compensatie gemaakte kosten				35.742	0	0	0	0
	Vergoeding directe schade	DEF (X)	6. Investerings	Voorzien in infrastructuur	20.942	0	0	0	0
	OZB-achterstand	BZK (V!!)	1. Openbaar bestuur en Democratie	Bijdrage aan medeoverheden	2.000	0	0	0	0
	Overdracht gronden	DEF (X)	6. Investerings	Voorzien in infrastructuur	12.800	0	0	0	0
1)	Law Delta				0	980	1.100	1.500	-400
	Extra beveiligde inrichting (EBI)	JenV (VI)	34. Straffen en Beschermen	Bijdrage aan agentschappen	0	0	0	0	0
	Hoogbeveiligde Zittingslocatie (HBZ)	JenV (VI)	32. Rechtspleging en rechtsbijstand	Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	0	0
	Beveiligde overnachtingslocatie	JenV (VI)	32. Rechtspleging en rechtsbijstand	Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	0	0
	Kenniscentrum ondermijning	JenV (VI)	32. Rechtspleging en rechtsbijstand	Bijdrage aan medeoverheden	0	980	1.100	1.500	-400
2)	Bereikbaarheid				0	10.000	0	19.500	-19.500
	Aanpassing dienstregeling NS	IenW (MF)	11. Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte ¹	Reserveringen (Pakket Zeeland)	0	0	0	4.500	-4.500
	Aanleg extra infrastructuur	IenW (MF)	11. Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Reserveringen (Pakket Zeeland)	0	0	0	0	0
	Ontwikkeling stationsgebied Vlissingen	BZK (VII) ²	1. Openbaar bestuur en Democratie	Bijdrage aan medeoverheden	0	5.000	0	0	0
	Slimme mobiliteit	BZK (VII) ²	1. Openbaar bestuur en Democratie	Bijdrage aan medeoverheden	0	5.000	0	0	0
	Rail Gent - Terneuzen	IenW (MF)	11. Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Reserveringen (Pakket Zeeland)	0	0	0	15.000	-15000

¹ Vanaf 2022 staat er nog structureel €2,25 mln. op de Aanvullende Post gereserveerd en wordt onder voorwaarde van een goedgekeurd bestedingsplan overgeheveld naar het mobiliteitsfonds

² Dit bedrag komt oorspronkelijk van het Mobiliteitsfonds (I&W)

Nr.	Omschrijving	Begroting	Artikel	Instrument	Realisaties			Begroting	Verschil
3)	Delta Kenniscentrum				0	283	63	2.000	-1.937
	Delta Kenniscentrum	OCW (VIII)/ LNV (XIV)	Nog te bepalen ³	Nog te bepalen	0	0	0	2.000	-2.000
	Kwartiermakersfase	OCW	16. Onderzoek en Wetenschapsbeleid	Opdrachten	0	283	63	0	63
4)	Eerstelijnszorg				0	3.117	4.617	4.617	0
	Toekomstgerichte zorginfrastructuur	VWS (XVI)	3. Langdurige zorg en ondersteuning	Subsidies (regelingen)	0	1.067	1.067	1.067	0
	Huisartsen / Physical Assistant	VWS (XVI)	4. Zorgbreed beleid	Subsidies (regelingen)	0	800	2.300	2.300	0
	Gezondheidscentrum Vlissingen/Walcheren	VWS (XVI)	3. Langdurige zorg en ondersteuning	Subsidies (regelingen)	0	1.250	1.250	1.250	0
5/6)	Industrie en haven				0	400	150	0	150
	Onderzoek industrie/haven	EZK	2. Bedrijvenbeleid: Innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei	Subsidies (regelingen)	0	0	150	0	150
	Onderzoek industrie/haven	BZK (VII) ⁴	1. Openbaar bestuur en democratie	Bijdrage aan medeoverheden	0	400	0	0	0
7)	Versterken Investeringsfonds Zeeland				0	10.000	5.000	5.000	0
	Versterken Investeringsfonds Zeeland	EZK (VIII)	3. Toekomstfonds	Leningen	0	10.000	5.000	5.000	0
8)	Kenniswerf				0	15.000	0	0	0
	Kenniswerf	BZK (VII)	5. Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	Bijdrage aan medeoverheden	0	15.000	0	0	0
9)	Aardgasvrije wijken				0	0	4.000	4.000	0
	Proeftuin aardgasvrije wijk	BZK (VII)	4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Bijdrage aan medeoverheden	0	0	4.000	4.000	0
10)	Werkzoekenden naar werk in de regio				0	1.000	0	0	0
	Arbeidsmarktregio Zeeland	BZK (VII) ⁵	1. Openbaar bestuur en democratie	Bijdrage aan medeoverheden	0	1.000	0	0	0
11)	Ontvlechten Evides en PZEM				0	6.250	1.250	1.250	0
	Evides	BZK (VII)	1. Openbaar bestuur en democratie	Bijdrage aan medeoverheden	0	6.250	1.250	1.250	0

³ Deze middelen staan op de Aanvullende Post gereserveerd en worden onder voorwaarde van een goedgekeurd bestedingsplan overgeheveld naar de betreffende departementale begroting

⁴ Dit bedrag komt oorspronkelijk van de begroting EZK (XIII)

⁵ Dit bedrag komt oorspronkelijk van de begroting SZW (XV)

WIND IN DE ZEILEN

Voortgangsrapportage

24 mei 2023

